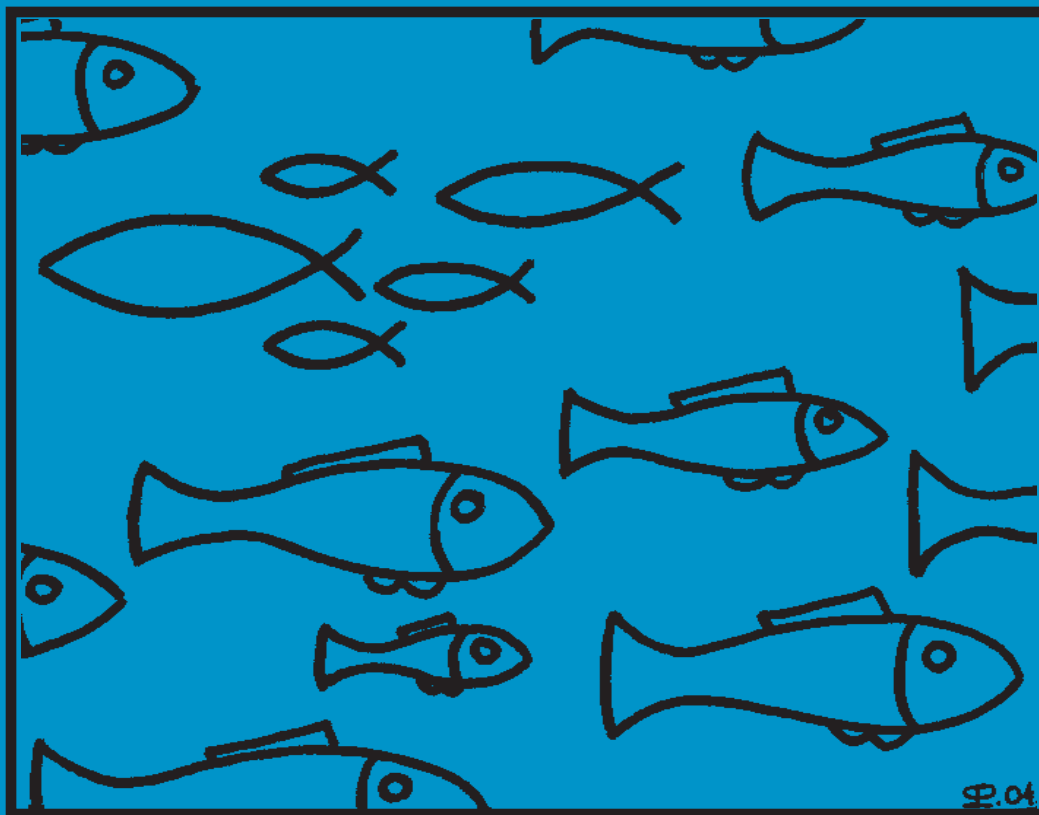

Budskabet

Nr. 3 • 2004 • 1.

TEMA: KRISTEN MODKULTUR

TEMA-ARTIKLER:

Modkulturelt familieliv

• Et anderledes folk • Venskab med verden

Udkommer seks gange om året:

1. jan., 1. mar., 1. maj, 1. juli, 1. sep., 1. nov.

Redaktion:

Ebbe Kaas, efterskoleforstander (redaktør). Astrupvej 3, 6900 Skjern. Tlf. 97 36 22 00.

E-mail: saedding@saedding.dk

Ditte Olsen, Hillerød (redaktionssekretær)

Mikkel Vigilius, bibelskolelærer, Hillerød

Lene Due Madsen, lærer, Gudhjem

Faste medarbejdere:

Ole Andersen, sekretær, Frederikssund

Peter Fredensborg, sognepræst, Billund

Ellen Kappelgaard, læge, Neksø

Jacob Kofod-Svendsen, cand.teol., København

Anne-Lene Midjord Olofson, adjunkt, Klaksvig, Færøerne

Peter O.K. Olofson, cand.teol., Klaksvig, Færøerne

Hans Erik Nissen, cand.teol., Hombæk

Svend Erik Petersen, adjunkt, Ringkøbing (illustrationer)

Annette Rasmussen, socialrådgiver, Haslev

Benedikte Schmidt, København (illustrationer)

Hjemmeside: www.budskabet.dk

Pris:

Abonnement: kr. 210,-

For unge under uddannelse: kr. 120,-

Udgiver og ekspedition:

Luthersk Missionsforening,

Industrivænget 40, 3400 Hillerød,

Tlf. 48 20 76 60

d1m@d1m.dk

Tryk: Øko-Tryk 96 94 04 11

Layout: Ditte Olsen

Forsideillustration: Sv.E. Petersen

Eftertryk og citering er tilladt med tydelig kildeangivelse.

ISSN 0901-4802

indhold

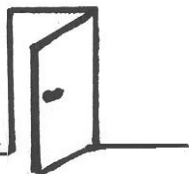
B U D S K A B E T

I. maj 2004

3

På vej ind.....	2
Leder: Musikudfordringen.....	3
TEMA	
Modkulturelt familieliv.....	5
Et anderledes folk.....	8
Venskab med verden.....	14
Jubilæum	
Den hellige nadver.....	16
Tro i tiden	
Stilhedens rum.....	18
Troslære	
Skriftens autoritet.....	20
Artikel	
Hvad vil vi med sang og musik i fremtiden?.....	24
I ordets værksted	
Den nytestamentlige forkyndelses ineffektivitet.....	33
Puls	
Farisæiske skurke!.....	35
Hvilken religion er det?	36

På vej ind...

I sidste nummer af Budskabet blev der bragt en artikel af den norske præst Jan Bygstad. I de henvendelser, redaktionen har fået, er der to spørgsmål, som går igen: Hvorfor blev den artikel bragt? Hvorfor er den ikke mere positiv i sin omtale af de unge?

Redaktionen bragte artiklen, fordi vi mente, at den pegede på nogle tendenser i den kristne sang- og musikkultur, som er værd at være opmærksom på, og i den forbindelse mindede artiklen om nogle væsentlige principper for udfoldelse, bedømmelse og ledelse af kristen sang og musik. Først og fremmest pegede artiklen på faren for en ændring i kristendomsforståelsen: væk fra en evangelisk-luthersk og hen imod en mere karismatisk, økumenisk og almenreligiøs kristendomsform. Faren for denne ændring kommer primært via nyere sange, men også gennem nogle af de former, som kan fremelske bestemte stemninger f.eks. ved en dominerende rytmisk musikstil. Artiklen pegede også på tendensen til at neddrole sider ved kristenlivet som f.eks. anfægtelse, kamp, sorg og lidelse. Endelig mindede artiklen om vigtigheden af, at de åndelige ledere i en kristen sammenhæng tager ansvar for og fører tilsyn med sang- og musikkulturen. Det var disse elementer i artiklen, som fik os til at bringe den.

Redaktionen finder ikke, at artiklen undsiger LM's musiksyn, som blev afklaret gennem en årelang drøftelse, og hvor resultatet blev, at det "åndsdogmatiske" syn blev afvist, fordi det ikke havde bibelsk belæg. Når artiklen taler om 'ånd' i musikken, tales der om den stemning, som musikken skaber (s.29 nederst th.) Denne stemning kan imidlertid ikke betragtes som betydningsløs for et kristent mødes karakter og for muligheden af at samle tanke og sind om Gud og forkyndelsen af hans ord. Dette syn er helt i overensstemmelse med og

kommer klart til udtryk i Landsstyrelsens vejledning om sang- og musikarbejdet i LM fra 1995.

Angående "tonefaldet" i artiklen så hører det med til vurderingen, at målgruppen ikke er de unge, men dem, der har et lederansvar i menigheden. Artiklen ønsker netop at nå ind til dem med lederansvar for at minde dem om deres ansvar og støtte dem i at tage det op.

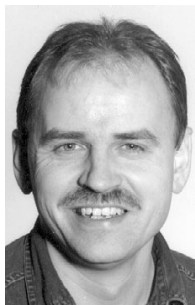
En ting, der med rette kan ankes over, er, at det ikke fremgik af artiklen, at den er skrevet ind i norske forhold. Det er en fejl, at der ikke tydeligt blev gjort opmærksom på dette forhold. Der er således ikke tale om en undsigelse af ungdomssekretærerne i LMU eller af ungdomsarbejdet i LMU. Nogle har læst artiklen som en kritik af vores ungdomssekretærer, både af deres arbejde og deres uddannelse. Jeg beklager, at læserne ikke fik en introduktion til artiklen, hvor det klart og tydeligt fremgik, at forfatteren var norsk og skrev ud fra norske forhold.

I dette nummer skriver sogneprest, Jørgen Sejergaard, Kokkedal en længere artikel om samme sag. Det var oprindeligt meningen, at Sejergaards artikel skulle være bragt sammen med Bygstads, men pladsmangel gjorde, at Sejergaard blev udskudt. Det var tænkt som et mini-tema, og i redaktionen har vi forståelse for, at nogle kunne tænke, at vi med dette vil skyde en ny musikdebat i gang. Det har vi intet ønske om, men på den anden side så mener vi, at begge artikler peger på nogle væsentlige forhold, og at de i øvrigt supplerer hinanden godt. Jørgen Sejergaards artikel bygger på nogle foredrag, som han afholdt for LMU-sekretærer, LM's efterskoleforstandere og musikhøjskoler på LM's efterskoler. LMU vil senere på året udgive en pjece, hvor Jørgen Sejergaard er bidragsyder om netop denne sag med sang, salmer og lovsang i vort ungdomsarbejde.

Jeg byder læserne inden for i Budskabet hvor temaet denne gang er 'Kristen modkultur'.

Ebbe Kaas

Musik- udfordringen

Af Mikkel Vigilius

I de seneste to numre af 'Budskabet' – det forrige og det nærværende - har redaktionen valgt at bringe et par artikler om kristen sang- og musik. Hensigten har ikke været at genoptage den musikdebat, som fyldte meget i LM igennem 1980'erne og de tidlige 1990'ere og fandt en vis afrunding med Landsstyrelsens vejledning fra 1995.

Det var en slidsom debat. Den sled både på det kristne fællesskab, på manges frimodighed i musikarbejdet og på kræfterne. Intet under, at mange oplevede det som en befrielse, da der endelig blev sat en form for punktum for debatten.

Det er også forståeligt, hvis mange har glædet sig over, at der siden hen har været relativt stille om musikspørgsmålet, og hvis nogen har sukket dybt ved at se, at det nu blev taget op igen her i bladet. Hvorfor nu det? Hvad skal det tjene til? Ville det ikke være bedre bare at lade dette spørgsmål ligge?

Der er flere gode grunde til at tage spørgsmålet om kristen sang og musik op. Jeg vil nævne to:

1) Som i alle andre dele af vores arbejde er der også i forhold til sangen og musikken behov for en løbende vurdering af, hvorledes vi bedst tjener Guds riges udbredelse på bibelsk og evangelisk luthersk grund. Tanken med Landsstyrelsens vejledning fra 1995 var ikke, at den skulle afslutte samtalen om og vurderingen af kristen sang og musik, men at den tværtimod skulle være en hjælp til en kontinuerlig vurdering. Dette kom til udtryk sidst i udtalelsen, hvor der blev formuleret seks grundprincipper for kristen sang og musik,

som blev ledsaget af følgende kommentar: "De er tænkt som en hjælp til en løbende vurdering af kurs og linie i sang- og musikarbejdet, så det bedst muligt tjener sit formål..." (s.10)

På den kristne sangs og musiks område sker der omfattende forandringer i vor tid. Netop i en sådan opbrudstid er det afgørende, at vi ikke forsømmer den kritiske og bibelsk funderede vurdering. Uden en sådan vurdering føres vi uvægerligt med af den stærkeste strøm i tiden.

Budskabets artikler om sang og musik skal ses som et led i den løbende vurdering af og samtale om den rette anvendelse af sang og musik. Det er et svært spørgsmål, som ikke finder afklaring gennem enkle og firkantede svar. Derfor må der også på et fælles principielt grundlag gives plads for en vis bredde af forskellige skøn. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med rendyrket subjektivism, hvor den personlige smag og følelse er øverste dommer. Som på alle andre områder, hvor det er nødvendigt at skønne om den rette kristne praksis, må vi i forhold til sang og musik være bevidste om, at vores personlige smag og skøn kan være bestemt af en kultur, som vi må forholde os principielt kritisk overfor, hvad enten der er tale om samtidens verdslige kultur eller en bestemt kirkelig kultur.

Det er værd at bemærke, hvordan Paulus skriver om at skønne ret: "...tilpas jer ikke denne verden, men lad jer forvandle ved at sindet fornyes, så I kan skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, det som behager ham, det fuldkomne." (Rom 12,2) Verset er sammensat af to dele. Første del taler om at lade sindet fornye i det nære samliv med den levende Gud som en modvægt til påvirkningen fra anden side – fra 'verden'. Anden del taler om at skønne, hvad der er ret og godt. Verset minder os således om, at vort personlige skøn påvirkes af, hvad vi åbner os for. Skal vi kunne skønne ret og godt som kristne, må vi

åbne os for Helligåndens påvirkning i det nære samliv med Gud i den personlige tilegnelse af hans ord i lov og evangelium. Kun her skærpes vore åndelige sanser, så vi kan skønne ret, hvad der virkelig tjener til Guds ære, til troens liv og til en sand formidling af Guds ord. Dette er en uhyre central formaning til alle grupper i menigheden – både 'progressive' og 'konservative'.

2) Som nævnt fandt musikdebatten en vis afrunding med Landsstyrelsens udtalelse fra 1995. Man må formode, at mange læste vejledningen, da den kom, selvom den udbredte træthed ved musikdebatten måske indebar, at en del ikke orkede at læse den.

Nu er der gået en del år, og selvom vejledningen måske ligger i mange LM-hjem, er det vel ikke utænkeligt, at den har været ulæst i mange år. Husker vi, hvad den sagde? I modsat fald er der fare for, at der udvikler sig en meget simplificeret forståelse af, hvad der er LM's musiksyn.

Ind imellem kan man møde en gengivelse af LM's musiksyn, som sammenfatter det omtrent på følgende vis: Ingen musikform er i sig selv ond eller god. Det afhænger helt af kulturen og personen, hvordan vi opfatter musikken. Derfor må vi i den kristne menighed stille os åbne for alle former for musik. Ønsker vi at nå vores tid og kultur med evangeliet, må vi bruge tidens og kulturens musik. Har nogle kristne problemer med det, er det deres eget problem.

Det, som her kommer til udtryk, er en helt fejlagtig gengivelse af LM's musiksyn. Det kan enhver overbevise sig om ved at læse vejledningen fra 1995.

I 1995 afviste Landsstyrelsen endeligt og entydigt 'det åndsdogmatiske musiksyn'. Man afviste dermed – med god bibelsk grund - at visse toneforløb, tonesammensætninger eller taktarter i sig selv var onde eller gode. Men dette var på ingen måde ensbetydende med, at man kvalificerede alle tidens forskellige musikformer og musikkulturer som etisk og åndeligt neutrale og dermed principielt lige velegnede til anvendelse i en kristen sammenhæng.

Vejledningen lagde her særlig vægt på to aspekter:

a) Stemningen i musikken kan enten befordre eller hindre tilegnelsen af Guds ord. Der skal være plads for både glade og alvorlige sange, sange med et medrivende toneforløb og med et roligt forløb. Men vejledningen fraråder stærkt "at søge inspiration i tidens popmusik og på vor tids rockscene og i verdslige underholdningsmiljøer i det hele taget" (s.8), fordi musikken her i almindelighed formidler en stemning, som entydigt hæmmer samlingen om Guds ord.

Man understreger, at musik med synkoper eller andre rytmeforstærkende effekter ikke i sig selv er ond eller uanvendelig i en kristen sammenhæng. Der kan komponeres god og berigende kristen sang med synkoper. Men udpræget anvendelse af disse effekter øger kropsappellen og leder opmærksomheden bort fra sangenes tekstindhold mod musikken og musikerne. Man advarer imod, at kristen sangfremførelse udvikler sig til underholdning, og minder om, at vi ikke må lade os bestemme af, 'hvad folk vil have', men hvad der gavner Guds rige på langt sigt. (s.10)

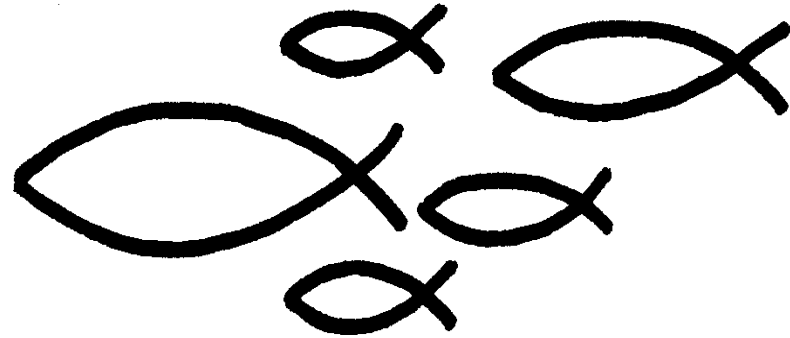
b) Symbolikken i musikken handler om, at bestemte musikformer gennem medieomtale og almindelig brug forbindes med en verdslig livsindstilling præget af f.eks. egoisme og seksuel udskejelser. Dette – påpeger vejledningen – udgør et stort problem. Vi må være på vagt over for former for musik og musikfremførelse, som er inspireret af og leder tanken hen på verdslige underholdningsmiljøer eller på verdslig livsførelse.

På dette område må vi tage særligt hensyn til dem iblandt os, der har en øm samvittighed - måske på grund af egne eller andres dårlige erfaringer. "Her må der langt på vej vises hensyn, for at vi så vidt muligt kan bevare freden imellem os og med alt vort arbejde tjene den indbyrdes opbyggelse." (s.12)

Vejledningen er hermed anbefalet til læsning – eller genlæsning!

Tema!

”De unge mangler rollemodeller”! Replikken faldt i en snak ved en konfirmationsfest med en – i øvrigt verdslig – familiefar, der havde fået talt sig varm. Og hvor har han ret. Hvem kan vore børn og unge spejle sig i? Hvad ser de, når de lever sammen med deres forældre og andre voksne?

Af Berit og Georg Kofoed-Pihl

Modkulturelt familieliv

Vi vil fortælle lidt om nogle områder, hvor vi som familie har valgt at gøre tingene anderledes end folk flest og i nogle tilfælde også i forhold til flertallet af kristne. Hensigten er ikke at sige: ”Gå I hen og gør ligeså”, men derimod en opfordring til, at man i familierne, og ikke mindst i helt unge/nyetablerede familier, gør sig nogle overvejelser om, hvordan man ønsker at indrette sig i disse og andre forhold, der har indflydelse på vort familieliv og vore børns trivsel.

Vores familie består af mor på 43, far på 45, to piger på 19 og 17, og to drenge på 13 og 10 år.

Nogle overvejelser

Kan vi i dag tale om kristen modkultur, og endda specielt om modkultur i familien? Kristen modkultur i familien kan vi opleve f.eks. i Hans Kirks ”Fiskerne”, hvor ingen var i tvivl om, hvem der hørte til de missionske og hvem ikke. Men i dag? Er der så megen forskel på en kristen og en verdslig familie?

Hvad er kristen modkultur i familien? Er det blot et spørgsmål om at være konservative i vor livsførelse eller leve med ”en vis tidsforsinkelse”? Eller er det snarere at lade Åndens frugter, som de er beskrevet i Gal. 5,22-23 præge

også vort familieliv: „Åndens frugt er kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed, mildhed og selvbeherskelse“.

Den knappe tid

Her kommer vi nok til det største problem som kristen familie i dagens Danmark. TID! Ja, mærkeligt nok har vi jo nøjagtig den samme tid som alle andre, og som alle mennesker til alle tider har haft: Sådan ca. 24 timer i døgnet. Spørgsmålet er kun, hvordan vi prioriterer den. Og her må vi med smertelig erfaring sige, at tiden til familieandagten og den personlige andagt ofte ikke kommer øverst i prioritetsrækkefølgen. Her har vi i familien – og ikke mindst vi mænd !! – et stort ansvar for, at der bliver afsat tid til dette. Et eller andet sted tæller det vel mere i det lange løb end tiden til fodboldkampen på TV torsdag aften, Krøniken om søndagen, eller at bilen bliver pudset og sommerhuset malet.

Tid og samvær i familien er en forudsætning for at Åndens frugter kan få lov at florere. En fremtidsforsker har spået, at en af de væsentlige statussymboler fremover vil blive – når vi nu har købt alt det, vi kan komme i tanke om - at man har råd til tid. At vise naboen, at jeg kan tage fri fra arbejde, tage orlov og bruge tiden til — ja, til hvad?

Er det kun til egen fornøjelse, egen uddannelse osv. osv., eller er vi villige til at investere tid i familien? Her kan vi som kristen familie gøre en forskel.

Karrieren på vågeblus

Skal mutter nu tilbage til kødgryderne og skal vi nu skrue udviklingen 40 år tilbage? Ja, måske og måske ikke. Måske er det far, der skal gå på deltid en periode eller tage en orlovsperiode og droppe sine karriereplaner, hvis det ligger for. Måske er det vigtigere, at børnene har haft en opvækst, hvor de har oplevet, at der var tid og rum til dem, end at vi, når vi skal pensioneres, kan kalde os forhenværende fuldmægtig/chef/direktør osv.

Vi lagde mærke til et interview i "Tro og Mission" for nylig, hvor en ung mor fra Nordsjælland fortalte om sin egen opvækst, at "der kom mange børn fra nabolaget hos os, for hos os drak vi altid eftermiddagskaffe" (frit citeret). Den samme oplevelse har vi haft. Ud over, at den ekstra tid giver gode opvækstvilkår for vore egne børn, kan den give en stabilitet og en fantastisk missionsmulighed over for nabolagets børn.

I den tid, hvor vi har haft børn, har Berit været på halv tid, ligesom hun har taget de familieorlov, hun har kunnet plus et år ekstra på egen regning, og Georg har haft familieorlov i 3 mdr. Berit har for en stor del haft aften- og nattevagter, hvilket har gjort, at vi kun i korte perioder har haft behov for dagpleje.

Vi har prioriteret på denne måde ud fra et ønske om at være så meget sammen med børnene som muligt, særligt i de første år, samt bl.a. at undgå de stressede morgener og aftener, hvor alt står på gloende pæle for at få ungene til at klappe.

Overvej inden der kommer børn

Vi tror, det er vigtigt, at man helt fra det tidspunkt, man som par etablerer sig, overvejer, hvordan man ønsker at kombinere arbejdsliv og familieliv, når man får børn. Det kunne jo være, at man skulle forsøge at sætte sig lidt billigere, eller

undgå at tillægge sig dyre vaner på det tidspunkt, hvor man har godt råd pga. to fuldtidsjob og ingen børn. Det er bare så uhyre vigtigt, at børnene får en tryk og god opvækst.

Og så kender vi jo også alle indvendingerne: Ja, det er rigtigt, at ikke alle har de samme branchemæssige muligheder for at gå på deltid, at der er stor forskel på, hvor dyrt det er at etablere sig i forskellige geografiske områder, at nogle ikke egner sig til at gå så meget hjemme osv. osv.

OK, men vi mener bare, at man skal gøre sig nogle kraftige overvejelser før tiden med børnene vælges fra – og måske også være villig til at lide væsentlige afsavn på andre områder for at prioritere tid sammen med børnene (og det er altså vigtigt med kvantitet af tid og ikke bare kvalitetstid).

Vi mindes et citat af en præst, der aldrig på et dødsleje havde hørt nogen beklage, at de havde arbejdet for lidt i deres liv, men nok at de havde brugt for lidt tid sammen med deres familie.

Friskole eller folkeskole?

På dette område er vi ikke så forskellige fra andre kristne familier, der har praktisk mulighed for at sende deres børn i kristen friskole – men i forhold til folk i almindelighed er det jo usædvanligt.

I betragtning af den tid, børnene tilbringer i skolen, og den påvirkning, skolen/lærere altid vil give børnene, har vi ønsket, at den skal være præget af den kristne grundholdning. Med udviklingen i folkeskolen, som vi har fornemmet den, siden vi selv gik i skole (bl.a. med en ny folkeskolelov), har vi ikke været trygge ved at sende børnene derhen.

Bagsiden er så mindre kontakt med lokalsamfundet, både for forældre og børn, ligesom nogle med tilknytning til folkeskolen bliver ladt i stikken, fordi børn fra kristne familier ikke slutter op om den lokale skole. Det kan være kristne familier, der har valgt folkeskolen, kristne lærere i folkeskolen (faktisk har vi nu en rigtig god indremissionsmand som inspektør på vor lokale folkeskole) og selvfølgelig de øvrige børn, der måske ikke møder kristne børn.

Vi har ikke været i tvivl om, at vi har taget det rigtige valg,

men samtidig har vi været anfægtet af bagsiden ved det. Vi har valgt først og fremmest at prioritere vore egne børn og så forsøge at bøde lidt på bagsiderne, f.eks. ved at være med i lokal idrætsforening m.v.

Igen: Gør ikke blot som alle andre (det være sig kristne eller ikke-kristne), men overvej, hvad I mener, er rigtigt og bedst. Vær opmærksom på, at valg af folkeskolen nødvendiggør et meget stort forældreengagement.

Fjernsyn

Her har vi været anderledes både i forhold til andre generelt og i forhold til de fleste kristne. Indtil for ganske nylig har vi "fastet" fra fjernsynet i 11 måneder af året. Det har vi gjort ud fra overvejelser om, at vi synes, det tager alt for meget kostbar og god tid, samt at der er så utroligt meget dårligt fjernsyn.

Og så ved vi godt, at vi i stedet burde bruge tid på at se programmet igennem for at vælge de udsendelser, vi så ville se sammen med vore børn, snakke om det, vi ser osv. osv., bl.a. for at gøre dem bevidste overfor dette medie.

Det har så også været vores intention i de sidste tre måneder, hvor vi har haft fjernsyn. Men af en eller anden grund får vi ikke set i programoversigten, der er ingen, der spørger til fjernsynet, og højden er, at vi ser en udsendelse om ugen. Gad vide om vi virkelig har ødelagt vore børn?

På den anden side har vi en lumsk anelse om, at det, som alle er enige om, er den eneste rigtige måde at håndtere fjernsynet på (som ovenfor skitseret at udvælge) er der kun en meget, meget lille brøkdel af de kristne familier, der praktiserer. Så vi måske valgt den nemme løsning ved at faste.

Alkohol og andre "mellemting"

Med hensyn til alkohol har vi ligeledes valgt en vej, som ikke er almindelig, hverken hos kristne eller ikke-kristne, idet vi er næsten-afholdende.

I første omgang har det ikke været med tanke på familien, men på grund af det kæmpe problem, som alkoholmisbrug udgør. Man mener, at hver 10. dansker drikker mere end det

sundhedsstyrelsen anbefaler som maximum på hhv. to og tre genstande daglig for kvinder og mænd, og at 200.000 danskere har brug for professionel hjælp for at komme ud af deres misbrug.

På et Sjællandsk gymnasium har man målt forhøjede lever-tal på hver femte elev. Når dertil lægges alle de liv, ægteskaber og familier, der er blevet ødelagt på grund af alkohol, mener vi ikke, vi som kristne bare kan se til, bl.a. ud fra 1 kor 10,23-24, hvor der står:

"Alt er tilladt, men ikke alt er gavnligt. Alt er tilladt, men ikke alt bygger op. Søg ikke det, som er til bedste for jer selv, men det, som er til bedste for andre".

Her mener vi, at vi kan gøre en forskel ved at vise, at en alkoholfri livsstil er mulig, og ikke mindst gøre en forskel dér, hvor der serveres alkohol ved at støtte den, som ikke kan tåle at drikke alkohol, men føler et gruppepres (som er stort på dette område – gad vide hvorfor? – ikke kun blandt unge, men også blandt voksne).

Her kommer relationen til familien ind. For en generation siden var en næsten-alkoholfri livsstil ikke usædvanlig blandt kristne. I dag drikkes alkohol normalt som hos folk flest. Hvad med næste generation? Er der tendens til at bevægelsen fortsætter?

Det er prisværdigt at LMU, IMU, KFS m.fl. har udgivet informationsmateriale om alkoholbrug og -misbrug, men det er beskæmmende for os i forældregenerationen, at det er nødvendigt!

Der er andre mellemting, hvor vi adskiller os fra den verden, vi lever i, f.eks. m.h.t. dans. Vi kunne meget godt tænke os at lære at danse, nyde det at bevæge sig til musik – sammen. Men her tøver vi igen. Vi tror godt, vi kunne styre det, men hvad med vore børn og omgivelser. Vil de også kunne skelne mellem "sund og usund dans" og "sunde og usunde danse miljøer" m.v.? Eller er det et spørgsmål om, ligesom med fjernsynet og alkoholen, at de blot skal lære at håndtere det og have en holdning til det? (I det mindste synes den objektive fare minimal i forhold til f.eks. alkohol).

Hvorfor skal det være så kompliceret?

Hvorfor skal vi i det hele taget overveje disse ting, hvorfor kan vi ikke bare gøre, som alle andre gør, som de fleste kristne gør eller det, som lige falder for?

Her må vi svare, at den verden, vi lever i, er i den ondes magt. Der er ingen tvivl om, at den onde har særlig fokus på den kristne familie, fordi den har en så central rolle. Kan han komme til at ødelægge noget her, kan det få store konsekvenser, i den enkeltes kristenliv, i menighedssammenhæng, i missionsindsatsen, ja, i hele samfundet, hvor de kristne gerne skulle være det salt, der forhindrer forrådnelse.

Vi har skitseret nogle ting, hvor vi agerer modkultur. Og som nævnt er det ikke for, at I skal ”gå hen og gøre ligeså”, men måske for at provokere lidt til overvejelse/genovervejelse af nogle måder at gøre tingene på – også andre ting – og så gøre det i ansvar overfor Gud, vor næste og vor egen samvittighed.

Et a n d e r l e d e s folk

Af Claus L. Munk

Kristne er ikke som ikke-kristne. De er anderledes. Den rette anderledeshed begynder med et nyt sind. Derudfra vokser en ny og anderledes indstilling, en ny og anderledes tankegang, en ny og anderledes prioritering, en ny og anderledes handle måde. Uden denne indre forvandling bliver vores anderledeshed noget kunstigt og ufrugtbart.

Allerede i den gamle pagts tid skilte Guds folk, Israel, sig ud fra alle andre folk: "... se, det er et folk, der bor for sig selv, det regner sig ikke blandt folkeslagene" konstaterede spåmanden Bileam ved en lejlighed om Israels folk (4 Mos 23,9). Og sådan skulle det være. Gud ville netop, at hans folk skulle skille sig ud fra andre folk. "I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig," havde han sagt (3 Mos 19,2).

Men det gik ikke altid sådan. Faktisk blev det hurtigt et problem for folket at skille sig ud fra andre folk på en sand og sund måde. I stedet ville de gerne være som andre folk. Fx forlangte de på et tidspunkt at få en konge, for at det kunne være hos dem "ligesom hos alle de andre folk" (1 Sam 8,5). Og som tiden gik, kom man til at ligne omgivelserne mere og mere både på det personlige plan og i samfundslivet. Det endte med

at blive en stadig kamp for profeterne at modvirke denne udvikling med uretfærdighed og udbytning til følge og føre folket tilbage til Guds vej.

Det samme mønster ser vi i den nye pagts tid. Også i Ny Testamente tales der om Guds folk som et anderledes folk. "Drag bort fra dem, og skil jer ud, siger Herren, og rør ikke ved noget urent!" skriver apostlen til de kristne i Korinth med et citat fra Gamle Testamente (1 Kor 6,17). Andre steder udtrykkes samme tanke på disse måder: "Tilpas jer ikke denne verden," (Rom 12,2), og: "Lev ikke længere som hedningerne," (Ef 4,17). Samtidig vidner disse og mange andre skriftord om, at det også i den nye pagts tid er et problem at fastholde en sand og sund anderledeshed hos Guds folk.

Uanset problemerne med at fastholde en sand og sund anderledeshed er der ingen tvivl om det afgørende, nemlig at det er Guds vilje, at vi kristne er anderledes end vore omgivelser.

Spørgsmålet er så: Hvordan skal vi efter Guds vilje være anderledes end ikke-kristne? Og hvordan kommer anderledesheden i det hele taget i stand?

At være "anderledes" uden at være anderledes

Nu er det ikke enhver anderledeshed, der får det bibelske blå stempel. Vi kan faktisk skille os ud fra vore omgivelser på mange måder uden nødvendigvis at være anderledes i den forstand, som Gud vil det.

Historien indeholder mange eksempler på det. Farisæerne på Jesu tid er et af dem. De skilte sig afgjort ud fra "denne folkeskare, som ikke kender loven", og som derfor "er forbandet", som det hånlige lød ved en lejlighed (Joh 7,49). Det var såkaldte almindelige mennesker, farisæerne omtalte på denne måde, og som de altså skilte sig ud fra. De var anderledes ved blandt andet at stille sig op på gadehjørner for at bede og ved at gå med dyster mine, når de fastede (Matt 6,17). Det gjorde de for at blive set af andre, fastslår Jesus, og gør dermed klart, at det var en forkert form for anderledeshed. Midt i deres anderledeshed var de i i bund og grund som dem, de så ned på - lige så åndeligt døde. De skilte sig

nok ud fra "verden" i det ydre, men var ikke desto mindre "af verden" i det indre og tilpassede sig dermed også dybest set "verden".

Vi behøver imidlertid ikke at gå så langt for at finde eksempler på en anderledeshed, som ikke har nogen afgørende værdi, bibelsk set. Vi kan blot tænke på, hvordan man i de nordiske vækkelses historie har fostret måder at skille sig ud fra "verden" på og lagt større vægt på dem, end det bibelsk set er rigtigt. Engang var det noget med ikke at strikke om søndagen, ikke gå i biografen, ikke spille kort, ikke at fløjte (det var i norsk tradition ensbetydende med at kalde på Djævelen) - som om den slags havde helt afgørende betydning for, om man nu "skikkede sig lige med denne verden", som det hed, eller ikke. Nogle kan stadig gå så højt op i en bestemt klædedragt - fx jakkesæt med slips - at de står i alvorlig fare for næsten at gøre det til måden, hvorpå man ikke tilpasser sig verden. Problemet heri er ikke selve det, at man fx gerne vil være nobelt klædt, men at man kan gå så højt op i nogle, bibelsk set, mindre væsentlige ydre ting, at man bliver blind for, at man midt i dyrkelsen af denne anderledeshed faktisk kan være særdeles lig med verden. Et eksempel på, hvor grueligt galt tingene kan udarte sig, er følgende: Når man kan sidde ved kaffebordet i sit pæneste jakkesæt med slips i festligt lag og nærmest prale med, hvordan man snød forsikringsselskabet, uden at se noget problem i det - samtidig med at man ser et stort problem i, at andre ved bordet måske ikke bærer slips ved den festlige lejlighed. Vi kan altså midt i vores ydre anderledeshed skyde totalt forbi apostlens formaning i Rom 12,2 om ikke at tilpasse os denne verden. Vi kan i det ydre på mange måder skille os ud fra "verden", samtidig med at vi i vort indre - på det dybe personlige plan - ligner "verden" til forveksling.

Modsat kan nogle, som på det ydre plan ikke forekommer så meget anderledes end ikke-kristne, ved nærmere bekendtskab vise sig på det dybere plan at være afgørende anderledes end verden og dermed være i pagt med Bibelens ord om ikke at tilpasse sig denne verden. Det gjaldt fx Jesus selv. Han spiste og drak til stor fortrydelse for farisæerne. Han

plejede også måltidsfælleskab med folk af tvivlsom observans - toldere og ludere - og tilpassede sig for en ydre betragtning "denne verden". Som det blev sagt ved en lejlighed: "Hvis den mand var profet, ville han vide, hvad det er for en slags kvinde, der rører ved ham, at det er én, der lever i synd." (Luk 7,39) Underforstået: så ville han have afvist hendes handling. Men trods anklager for det modsatte, så var Jesus ikke desto mindre anderledes i netop den forstand, som Gud vil det.

Hermed skal det ikke benægtes, at Guds folk også i det ydre på flere måder ofte adskiller sig fra ikke-kristne. Blot må vi ikke glemme, at anderledesheden ikke kun drejer sig om ydre ting, men først og fremmest gælder det indre - og begynder med det.

Den indre anderledeshed

Når apostlen i Romerbrevet 12,2 formaner de kristne i Rom: "Og tilpas jer ikke denne verden", så er der tale om noget langt mere dybtgående, end mange synes at tænke på. Som det græske ord for at *tilpasse sig* også giver et fingerpeg om - ordret betyder det: *at følge denne verdens skema* - så drejer det sig om dybt eksistentielle spørgsmål (det fremgår også af de følgende vers og kapitler). Det er spørgsmål som: Hvad lever vi egentlig for? Hvad er vort livs indhold og mening? Hvad bruger vi vore evner og kræfter og midler til? Hvad prioriterer vi højt og anser for værdifuldt og vigtigt, og hvad prioriterer vi lavt og anser for mindre værdifuldt og mindre vigtigt?

Det er med andre ord selve vores grundlæggende livsholdning, der er i fokus. I pagt hermed skriver Paulus videre om noget meget dybtgående: "Lad jer forvandle, ved at sindet fornyes" (Rom 12,2).

Her ser vi, hvad den rette anderledeshed begynder med. Den begynder med et nyt sind, ja, med intet mindre end, at "vi har Kristi tanker" (1 Kor 2,16). Derudfra vokser en ny og anderledes indstilling, en ny og anderledes tankegang, en ny og anderledes prioritering, en ny og anderledes handle måde - ja, et nyt og anderledes liv.

Uden denne indre forvandling bliver vores anderledeshed noget kunstigt og ufrugtbart, noget der blot skaber afstand til vore omgivelser og virker som en form for hykleri. Men med denne fornyelse af vort sind er forudsætningen til stede både for at være anderledes på den ægte måde og for at skønne, hvad der er Guds vilje, og dermed også handle anderledes.

Det er ikke stedet her at komme nærmere ind på, hvordan vi får dette nye sind. Men så meget kan i hvert fald konstateres: Det forudsættes i Guds ord, at vi kristne har fået et nyt sind og dermed ser grundlæggende anderledes på livet end ikke-kristne. Det er sket i og med, at vi har mødt Jesus som vores frelser. Da blev der vendt op og ned på alt både i forhold til Gud og i forhold til vore omgivelser. Og det er herudfra, den anderledeshed vokser, som Guds ord taler om, kendetegner Guds folk.

Der er ikke tal på alle de måder, denne anderledesheden udmønter sig på - de er lige så mangfoldige som livet selv. Lad os kort skitsere nogle af dem.

En anderledes livsopfattelse

Den ikke-kristnes tankegang er - hvor ikke den kristne kultur endnu har magt - typisk den, at det er helt tilfældigt, at vi er blevet født på denne jord. Og når vi nu engang eksisterer som det foreløbige højdepunkt i evolutionen, så gælder det om at få presset så meget ud af livets citron som muligt. For en dag er det hele for altid forbi, og vi indgår (igen) i det uendelige kredsløb af biologiske processer.

Der er hos ikke-kristne dybest set tale om et liv uden håb. Lidt groft sagt - men det står faktisk i Bibelen - er ledetråden dybest set: "Lad os æde og drikke, for i morgen skal vi dø!" (1 Kor 15,32)

Hvor ganske anderledes er det ikke at se sit liv i Guds lys! Da ser livsperspektivet sådan ud: Vi befinder os på denne planet - oasen i universet, Guds grønne jord - fordi Gud vil det. Han har fra evighed tænkt herlige tanker om os - at vi skulle få del i hans egen glæde, ikke blot for en tid, men uendeligt. At vi overhovedet er blevet kristne, skyldes ene

og alene, at han har udvalgt os af verden for at nå sit herlige mål med os. Og når vi ikke er blevet taget hjem til ham i herligheden endnu, hænger det sammen med, at vi nu er sendt til verden - ligesom Jesus blev sendt til verden. Vi er her, fordi vi har fået en bestemt mission fra Gud, nemlig for at vi "skal forkynde hans guddomsmagt", han som kaldte os ud af mørket til sit underfulde lys (1 Pet 2,9).

Med dette udgangspunkt ændrer livet totalt karakter. Det begrænser sig ikke til bare at være et redskab for personlig vinding - en stadig egoistisk alles kamp mod alle for at komme frem og opnå position, ære, nydelse, komfort. Som Paulus udtrykker det i ApG 20,24: "Jeg tillægger ikke mit liv nogen betydning", nemlig som en vej til egoistisk gevinst. Nej, en kristen har fået et nyt mål med sit liv, nemlig som Paulus skriver videre: at fuldføre løbet (dvs. vinde herligheden hjemme hos Gud) og fuldføre tjenesten, som Gud har givet ham. Livets mening er med andre ord at leve Gud til ære og andre til gavn i det antal år, vi hver især får tildelt af vor himmelske far, som derefter tager os hjem til sig i herligheden. "Forfremmer os til herligheden", som det lidt humoristisk er blevet sagt.

Her har vi at gøre med det kristne livssyn - selve vores grundholdning til livet, som naturligvis har vidtrækkende følger for alle andre forhold i livet.

Et anderledes forhold til andre

Paulus beskriver i sit brev til Titus normaltstanden mellem ikke-kristne som følger: "Vi var jo også selv engang uforstandige, ulydige og på afveje, vi lå under for alle mulige tilbøjeligheder og lyster; vi levede i ondskab og misundelse, vi var forhadet og hadede hinanden." (Tit 3,3)

Dette misforhold til vore medmennesker ændres i samme øjeblik, vi som dem, der var skyldige til den evige fortabelse, møder Guds nåde mod ugudelige. Når vi selv har oplevet at blive genstand for en overraskende og totalt ufortjent barmhjertighed, bliver vi i stand til at vise andre barmhjertighed. Som apostlen Johannes udtrykker det: "Vi elsker, fordi han elskede os først." (1 Joh 4,19)

Dermed får vi også et grundlæggende nyt syn på vore medmennesker og dermed også et nyt forhold til dem. Fra at være konkurrenter, som det gælder om at besejre, bliver de netop med-mennesker, der har samme ret til Guds gaver som jeg. Skal der endelig føres kappestrid imellem os, så bliver det - ifølge apostlen - om at vise hinanden agtelse, ikke om at overgå hinanden med henblik på at få den anden ned med nakken, og for at jeg selv kan sole mig.

Guds kærlighed afføder et mildt sind i os præget af glæde og taknemlighed. Hvordan skal dette sind udmønte sig i hverdagen over for "alle mennesker" (jf Fil 4,5)? - Vel i form af venlighed, imødekommenhed, sund humor, hjælpsomhed og meget mere - til forskel fra surhed, tværhed, lukkethed, afstand, kulde osv.

Det siger vist sig selv, at hvor glæde, taknemlighed, tjenstvillighed og ægte ydmyghed leves ud i hverdagen - og det er vi kristnes høje kald og bestemmelse - vil det kunne mærkes. Da er man også anderledes i sin holdning til og omtale af fx den til enhver tid siddende regering og andre ledere, som det ellers er almindeligt - og vel nærmest godtaget - at rakke ned på. Vi skiller os ud på den sunde måde.

Et anderledes forhold til arbejde

Det er vel ikke så almindeligt mere at betragte det som lykkeligt at havne på en hylde her i livet, hvor man kan "lave så lidt som muligt", som det hed engang. Arbejdsløsheden har lært os, at det er godt at have et arbejde. (Dermed være ikke sagt, at det nødvendigvis skal være lønarbejde.)

Men arbejdet er for mange en kamp om at komme frem og op. Og mange stresser sig trætte og vantrives.

Vi kristne skal ikke via uddannelse og arbejde søge at promovere os selv eller opnå positioner for at kunne smykke os med "fine" titler. Det er for lidt. Også her viser vi os - så sandt vi lægger os Guds ord på sinde og søger at indrettes os efter det - anderledes. Vi uddanner os og arbejder ikke for at få en flot karriere, men for at tjene Gud og vor næste. Leder Gud det så sådan, at vi betros det, der kaldes en "stor stilling", så tager vi det som et kald fra ham, og som noget det

gælder om at tjene ham i. Vi er under alle omstændigheder forvaltere, for hvem det frem for noget andet gælder om at være tro - tro i småt som i stort.

Dette er vores bestemmelse, som gør os anderledes end andre.

Et anderledes forhold til penge og ting

Den ikke-kristnes bundethed til penge og ting kommer stadig stærkere til udtryk i dag. Der købes, bruges og smides væk i et formidabelt omfang. Reklamen fokuserer stadig på penge og ting som noget, vi bliver lykkelige ved at eje. Ja, skal et liv være godt, så skal det - får man indtryk af - være fyldt med penge og ting.

Hvor anderledes er ikke den holdning til penge og ting, som Guds ord taler om som kendetegnende for kristne, der søger at indrette sig efter Guds ord. Allerede i Ordsprogenes Bog kan vi læse disse visdomsord: "Anstreng dig ikke for at vinde rigdom, det sætter din forstand ud af spillet." (23,4) Og Paulus skriver: "... gudsfrygt sammen med nøjsomhed bærer lønnen i sig selv" - "har vi føde og klæder, skal vi lade os nøje med det". Og: "Men de, der vil være rige, falder i fristelse og baghold og henfalder til utallige tåbelige og skadelige tilbøjeligheder" (1 Tim 6,6f).

Det betyder ikke, at vi skal være angste for at bruge denne verdens ting. Men det er afgørende vigtigt, at det ikke er hensynet til penge og ting, der sætter dagsordenen og dermed bliver bestemmende for vores handlemåde. Vi kristne i den vestlige verden, som bugner med penge og ting, må derfor kæmpe en sej kamp for at være løst fra det materielle, som indgår i vores hverdag. Vi erkender nemlig, at vi ikke kan tjene både Gud og Mammon.

Dermed kommer vi også til at skille os ud på en sand og sund måde fra vore omgivelser.

Et anderledes forhold til myndighederne

Det er en kendt sag, at der snydes i stor stil med moms, skat og told. Det er ligesom i orden at gøre det, bare det ikke bliver opdaget.

Sådan kan vi kristne ikke tænke og forholde os uden at få samvittighedsproblemer. Paulus skriver i Romerbrevet 13 om kristnes forhold til myndighederne - at vi skal underordne os samfundets myndigheder og give dem, hvad de har krav på, hvad enten det er ære eller skat eller andet.

Det betyder ærlighed i de oplysninger, vi afgiver til myndighederne, og loyalitet over for gældende lovgivning. Her gælder det om - som i andre forhold i livet - hellere at lide uret end begå uret.

Dette har naturligvis også sin anvendelse på den kristne medarbejder, der af sin arbejdsgiver bliver bedt om at gøre noget, som klart er i strid med gældende ordninger (fx udfærdige fiktive fakturaer). Kristnes anderledeshed viser sig her ved et nej til snyderiet og et ja til det, der er ret.

Det anderledes liv vil kunne mærkes

Det er kun få og yderst begrænsede eksempler, vi hermed har været inde på. Men de skulle alligevel kunne give os et fingerpeg om, hvad det er for et anderledes liv, som vi både er skabt til i Kristus og kaldet af Gud selv til at leve. Det er ikke noget mystisk eller svævende, det drejer sig om, men om et sandt og sundt menneskeliv, sådan som Guds bud og de nytestamentlige formaninger danner rammen om det. Det er på den måde, vi er lys og salt i verden og skinner som himmellys i en vanartet og forvildet slægt og dermed altså efter Guds vilje er anderledes.

Som det fremgår, er det at leve et liv, der - for nu et bruge et andet ord af Paulus - "svarer til Kristi evangelium" (Fil 1,27, gl. overs.: "evangeliet værdigt"), ikke først og fremmest et spørgsmål om at være iført jakkesæt og slips eller på anden måde at være ulastelig i det ydre, men det er at leve livet med tanke på Guds ære og vor næstes gavn - i glad taknemlighed for, hvad han har gjort for os.

Da er der ikke tale om en blot overfladisk anderledeshed, som let kommer til at skabe afstand til omgivelserne. Nej, det er en anderledeshed i bund og grund, som Guds ord taler om vil vække opsigt. Ikke først og fremmest som et afstands-skabende fænomen (selv om det også kan være konsekven-

sen i nogle situationer), men som en kilde til undren og måske modsigelse - men på et tidspunkt måske også som et kald.

Det er et sådant liv, der danner modkultur i en verden, hvor egoismen råder stadig mere, og enhver i stadig stigende grad er optaget af at mele sin egen kage.

Vægt på de store spørgsmål

Når det gælder spørgsmålet om at være et anderledes folk, der ikke tilpasser sig denne verden, taler Guds ord altså *først og fremmest* om nogle helt grundlæggende forhold i livet. Om et nyt sind og dermed om et nyt livssyn, om et nyt forhold til andre, et nyt forhold til arbejde, et nyt forhold til penge og ting og et nyt forhold til myndighederne.

Det, vi har været inde på, giver derfor anledning til nogle

personlige overvejelser og vel også nogen ransagelse:

Er vi, der på mange måder skiller os ud fra gennemsnittet af den danske befolkning og dermed fra “de verdslige” - er vi, når det kommer til stykket, egentlig så meget anderledes i vores grundlæggende holdning til livet og alt, hvad det rummer? Eller ser det bare sådan ud? Og hvis det sidste er tilfældet: Er vi så tilfredse med os selv, når vi blot kan bevare den pæne facade?

Kunne det eventuelt tænkes, at vi har brug for at sætte fokus på og bede om, at vores sind må blive fornyet?

Claus L. Munk f. 1948

Forlagsredaktør, missionskolelærer, prædikant og bosiddende i Hundested.

Venskab med verden

- en kort gennemgang af Jakob 4,4

Af Karsten Hauge Mortensen

Ordene er skarpe når Jakob fatter pennen. Meningen er vel ikke til at misforstå: I utro, ved I ikke, at venskab med verden er fjendskab med Gud (Jak. 4,4). Og med det skriftsted er mange kristelige restriktioner blevet begrundet, det store nej-sigeri dokumenteret, og livsangsten har fået gode vilkår. Men hvad mente han mon, Jakob?

Hvad i al verden?

Når vi møder ordet verden i Bibelen, har det flere betydninger. Nogle steder betyder det den skabte verden; jorden, der er skabt i Guds billede med stor skønhed. Andre steder betyder verden hele menneskeheden, som Gud elsker og derfor ofrer sin eneste elskede søn for. Endelig betyder verden virkeligheden som den er, præget af at mennesker skjult eller åbent lever i oprør og fjendskab mod Gud. Så verden er satanister, der fornægter Gud. Verden er fyldebøtterne, der vakler ud fra diskoteket. - Og verden er min hyggelige og bundsolide nabo, der vil klare sit fornuftige liv uden Jesus. Kort sagt: Verden er overalt, hvor Jesus ikke hersker.

Venskab

Det er verden, og den verden kan jeg ikke være venner med, siger Jakob. Han siger ikke, at jeg skal fjerne mig fra den og mure mig inde i en kristen særkultur. Men jeg må og kan ikke blive verdens ven.

Venskab skal her forstås rigtigt, og de første ord i verset giver os nøglen: Det handler om troskab. Troskab er en kærlighedsdimension. Så når Jakob taler om venskab, taler han i virkeligheden om kærlighed. Bliver jeg verdens ven i Jakobs forstand, giver jeg den min kærlighed. (Johannes er

enig med Jakob og siger derfor: Elsk ikke verden (1. Joh. 2,15)).

Hvad livet siger

Vi tænker næsten automatisk på stærke følelser, når vi møder ordet elske. men i Bibelen er elske mere end at føle. At elske er at sætte alt andet til side og at vise sin hengivelse i handling. Gud elsker verden - og så handler han, ved at sende Jesus. Kærligheden handler.

Derfor viser vores handlinger også, hvad vi elsker. Gør vi os til ét med verden, elsker vi den. Har vi samme meninger, samme prioriteringer, samme livsstil som verden, har vi givet den vort livs kærlighed. Uanset om vi har munden fuld af fromme ord om Gud. Vi er i praksis blevet verdens ven (og dermed også Guds ikke-elsker; hans fjende).

Elsk Gud - elsket af Gud

Vi må holde fast i, at det farlige ikke er verden/det skabte i sig selv. Vi kan spise og drikke med glæde. Vi skal forholde os til penge, rejser, ambitioner, seksualitet, pension, politik - alt det, livet nu byder på. Udfordringen er, at intet af det må få mit hjertes kærlighed. Den kærlighed vil Gud have, og han vil ikke dele den med nogen. Derfor fortsætter Jakob også: "med nidkærhed længes Gud efter den ånd, han har givet bolig i os. (4,5)". Midt i den glitrende verden siger Gud: "Kun jeg er din kærlighed værd. Jeg elsker dig. Elsk du derfor mig - kun mig.". Det skaber ikke livsangst, men gør os først og fremmest til ja-sigere; Ja-til-Jesus-sigere.

Karsten Hauge Mortensen f. 1958

Cand. Mag i dansk og religion 1985. Ansat i LMU 1985-1994. Kollegieleder på KG fra 1994. Gift med Asta og far til fire.

Budskabet | 40 år

Den artikel, som er valgt til dette nummer, er hentet fra 1944. Forfatteren er højskoleforstander på LMH, Frits Larsen.

Frits Larsen var født i Allinge på Bornholm i 1895. Hans far var snedkermester, og meget usædvanligt for tiden kom Frits Larsen på gymnasiet, Rønne Statsskole, hvor han blev student i 1914. Han begyndte samme år at studere geografi og geologi på universitetet i København. Frits Larsen tog embedseksamen i 1921, hvorefter han blev ansat som adjunkt på Katedralskolen i Nykøbing Falster. I 1923 blev Frits Larsen den første forstander på LMH, hvor han var indtil 1962.

Frits Larsen blev den ledende person i Luthersk Missionsforening efter Christian Møller. Han var den, som deltog i den offentlige debat i bibelsynsspørgsmålet, om Israel og lægmandsarbejdets berettigelse. Frits Larsen var en af stifterne af Ordet & Israel, kort efter anden verdenskrig.

Artiklen som bringes er interessant af flere grunde. Dels blev LM's venner i flere generationer beskyldt for at leve et sakramentsløst kristenliv. En påstand, som absolut har sin berettigelse. Der var stor forskel blandt LM'erne på, hvor "ukirkelige" man var. Geografien spiller ind i dette spørgsmål, hvor Bornholm, København, Nordsjælland og Sønderjylland nok var de steder, hvor der var svagest kirkegang, og hvor missionshuset var det eneste sted, man hørte hjemme. Artiklen viser, at der trods alt blev skrevet om nadveren og dåben også i Budskabet.

Den anden interessante grund til at vælge denne artikel er omtalen af at praktisere nadver i missionshuset. 25 år efter, i 1969, blev sagen igen aktuelt, da Niels Ove Vigilius skrev en række artikler i Båndet (LMH's elevblad), hvor formuleringen igen kom frem: "Nadveren har hjemme i de troendes forsamling. Derfor bør nadveren også fejres og modtaget af de troende i den forsamling, hvori man har sit åndelige hjem". Det gav startskuddet til den første nadverdebat i 1970'erne.

Frits Larsen var personlig ven med den norske præst dr. Phil Olav Valen-Sendstad. Utvivlsomt kommer artiklens varsomme formulering: "De ledende mænd har måske også gjort for lidt, for at vi kan samles til nadvernnydelse mere i venneflokken, hvor nadveren hører til" fra Valen-Sendstad og andre norske inspirationskilder. I Norge havde man haft såkaldt fri nadver i missionshusene fra før 1920.

Det er også gennem brevveksling med Olav Valen-Sendstad, vi kender en smule til Frits Larsens syn på kvindelige præster. I et bevaret brev fra Frits Larsen til Valen-Sendstad skriver Larsen: "Du skal have mange tak for den lille bog om dit syn på kvindesagen. Du behøver ikke undskylde noget. Jeg er uklar i den sag, men jeg tør ikke påstå, at det traditionelle syn hos os er det eneste rigtige. Jeg har længe haft hældning til dit syn. Jeg syntes, at Indre Mission i Danmark er altfor doktrinære i deres syn her,...". Brev af 12/12 1960.

Artiklen fra 1944 bringes her i en lidt forkortet udgave.

Jubilæum

Den hellige nadver

Nadveren er det måltid, som bekræfter dagens arbejde og samler arbejdets udøvere. Den hellige nadver er det hellige måltid, vor frelser gav sine venner i sin aftenstund, og det måltid, hvis indhold ikke er forandret trods 2000 år. Den hellige nadver er det måltid, som gennem århundreder har knyttet mennesker til Jesus og gjort kristenlivet helligt for dem.

Mange af "Budskabets" læsere har gennem årene nydt nadveren også i den form, den er overgivet os, men alt for få har udnyttet den gave, nadveren er. Nogle vil ikke nyde den af en vantro præsts hånd, andre vil ikke gå til det måltid sammen med så mange mennesker, som til daglig regner så lidt med det hellige. De ledende mænd har måske også gjort for lidt, for at vi kan samles til nadvernudøvelse mere i venneklokken, hvor nadveren hører til. Andre ønsker måske nadveren mere fri og formerne anderledes. Hvad der end kan siges, vil det være ret af os at se efter, hvad der ligger gemt til os i nadveren, og uden at gøre fordring på at behandle emnet bare nogenlunde uddybende, fremføres alligevel nogle tanker om en stor og for os alle meget vigtig sag: Den hellige nadver.

Nadveren er et nådemiddel. Ved det bringer Gud Jesus til os, og med ham alt det, han indeholder. Som nådemiddel må den hellige nadver hvile på alt det, Gud har gjort for os i Kristus. Det, at nadveren indeholder alt, hvad Jesus har vundet til os, gør den til det dybe, det hellige, det uudgrundelige, det uundværlige for alle os, der til vor dødsdag skal opleve, at vi i os selv er skilt fra Gud. Gennem det, som er nadverens indhold, forenes vi uforskyldt og helt med Gud og får hele han velbehag.

Den hellige nadver er nøje forbundet med syndernes forla-

delse. Det er Jesus, som har sagt det. "Dette er mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse". Det vil igen sige, at nadveren bæres af Jesu blod og forløsningen på Golgata. Skriften taler om, at forløsningen og syndernes forladelse er synonyme, de dækker hinanden.

"I ham har vi forløsningen ved hans blod, syndernes forladelse, så rig som Guds nåde er." Ef. 1,7. Syndernes forladelse eksisterer altså i forsoningen på Golgata, og derfra udgår nåden og al ny fødsel til os. Nåden i syndernes forladelse er der altså før vi kommer til personlig tro. I Kristus er vor brøde sonet. "Det var Gud, som i Kristus forligte verden med sig selv, idet han ikke tilregnede dem deres overtrædelser og lod ordet om forligelsen lyde iblandt os". 2. Kor 5,19. Gud er så forligt, at han ikke tilregner os vore overtrædelser, de har engang været tilregnet Kristus til døden. Han har været vort skyldbrev, som biskop Hersleb siger: "Han blev gjort til selve synden, så at Gud anså ham for idel synd. Gud gjorde ham så at sige til en syndeklump, for, at Guds vrede, al vrede, al Satans ret til os skulle på grund af den synd, som var lagt på ham, støde sammen i ham som midtpunkt, idet alle synder ligesom havde kvarter hos

ham." Han var da den eneste skyldige hos Gud. Det var det, han tænkte på, da han sagde: "Mit legeme, som gives gen for eder – mit blod, som udgydes for eder til syndernes forladelse". Og Jesus har set hen til den stund, da han skulle indeholde syndsforladelse på retfærdig vis til os, og da han skulle dele den ud til sine. (...)

Nadveren er så forunderlig i et indhold, at man ikke kan komme med udbytte til det måltid uden at se det med åndelige øjne og modtage det med åndeligt sind. Nadveren nydes i tro. Det er guddommelige gaver, som modtages i tro, al den stund troen er eneste forbindelse mellem det guddommelige og os. Men hvem af os kender ikke de mange angreb, Satan

sætter mod os, når han får os til at undersøge, hvordan det er muligt, at Jesus kan være i og med brød og vin. Dette måltid er hemmelighedernes hemmelighed (mysterium mysteriorum). Hver gang du kommer i tvivl, så se stille hen til, at Jesus selv har sagt, at med dette måltid giver han syndernes forladelse ved sit legeme og blod.

Dette måltid er et samfundsmåltid: "Velsignelsens kalk, som vi velsigner, er den ikke fællesskab om Kristi blod. Det brød, som vi bryder, er det ikke fællesskab om Kristi legeme? Fordi der er et brød, er vi et legeme, skønt vi er mange; thi alle har vi del i det ene brød." 1. Kor. 10,16-17. Det vil sige to ting. Jesu legeme og blod er forenet med brød og vin. Og vi, som nyder det, forenes også med det. Ordet koinonia oversat ved samfund betyder også selskab, forening og samvær. Gud har altså forenet noget synligt med noget usynligt. Brødet og vinen har legemets og blodet med sig, og dermed får jeg legemets og blodets fortjeneste. Jeg får den forening med forsoningsværkets "fuldbragt", at troen næres og øges ved det måltid, når min sjæl fordyber sig i det, som det forener med mig.

Samfundsmåltidets inderside er altså udelukkende åndeligt. Brød og vin er i og for sig intetsigende bærere af noget i sig selv eksisterende evigt gyldigt, noget, som er fra himmelen. Nadveren er et ihukommelsesmåltid. Det har Jesus gjort det til, fordi vi behøver det. Troen lever af Ordet og af det ord, som gentages og gentages. Nadveren er en stadig påmindelse. (...)

Nadveren styrker troen. Mange hænder foldes fast og taknemmeligt, når sjælen nød gaven: "mine synders nådige forladelse". – Som påskelammet var en evig ihukommelse for Israel, ja, meget mere, er nadveren for os ihukommelse af udfrielsen og døden. Vi nyder ikke er retfærdigt lam, men Guds lams gaver. "Den, som æder mit kød og drikker mit blod, har et evigt liv".

Ved nadveren får vi part i Jesu værk. Som Jesus er Ordet (Joh. 1,1), er han også den, som taler i nadveren. Den, som hører hans røst, forvisses om, at med Jesus er verdens synd og også min synd sonet. (...)

Men nadvermåltidet er frem for alt, det, der forener Frelseren med alle hans troende, befæster og styrker enheden. Den sidste dag, Jesus var sammen med sine disciple, talte han med dem om, at han og de var et. "Jeg er vintræet, I er grenene," sagde han; "den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt."

Ingen bør holde sig tilbage, fordi han synes så skrøbelig, og livet er så mangelfuldt til daglig. For alle lidende og kæmpende er nadver- og nådebordet dækket. Den, som klarer hele sit kristenliv selv, han bliver borte fra nadveren, men den, som strider i herrens navn og som oplever det onde hjertes modvilje, han kommer frit, tit og gerne. Når trælle-sind vil tage barnesindet, må du flittigt søge nadveren. Når du er dybt bevæget af din synd, må du komme til nadveren.

Indledning og forkortelse af artikel er foretaget af Ebbe Kaas

Tro i tiden

Denne er dagen, som Herren har gjort!

Hver eneste dag giver Gud dig en ny dag – en dag, hvor Hans ansigt lyser over dig. Gud giver dig ikke bare dagen. Han giver dig også velsignelsen. Velsignet er du, når du kører til dit arbejde. Velsignet er du i det. Velsignet er du i samvær med kolleger. Velsignet er du i de mange opgaver i hjemmet.

I dag får du lov til at tale med Gud mange gang. Hvilken lykke er det ikke, at du fra morgen til aften har en direkte linje til himlen. Du behøver ikke lade en bekymring blive en halv time gammel, før du har kastet den på din Almægtige Far. Så er ansvaret hans, og trygheden, glæden og frimodigheden er din.

Jo mere du bruger denne linje, desto større pris vil du sætte på den. Mens Jimmy Carter var USA's præsident, blev han spurgt, hvor mange gange han bad hver dag. Det kunne han ikke give tal på, men han var sikker på, at det var mere end 25.

Hvor velsignede disse øjeblikkskontakter med din Himmelske Far end er, kan de aldrig erstatte dit møde med ham i det stilhedens rum, som Jesus hentyder til, når han siger:

”Gå ind i dit kammer og luk din dør og bed”.

Dit kammer

Det er mærkeligt, at Jesus nævner kammeret. Mange af dem, Jesus talte til i sin samtid, havde ikke noget kammer, som var deres. Fattigdommen var udbredt, husene var beskedne, og man boede tæt sammen. Men et bedekammer kan være så meget. For Jesus selv var det blandt andet ørkenen, bjergene

og tre stenkast fra disciplene i Getsemane have.

Under en af mine møderejser mødte jeg en travl husmor med mand, børn og erhvervsarbejde. Hun fortalte mig, at når hendes mand og børnene havde forladt hjemmet, var der nogle minutter, før hun skulle af sted på arbejde. Dem brugte hun ikke til at rydde op, men hun lod køkkenbordet blive hendes kammer. Langt fra alle har den mulighed, men for de fleste af os er det sådan, at der er en stol i et værelse, hvor vi på et eller andet tidspunkt kan være alene, lytte til vor Fader og tale med ham.

I den sammenhæng er det vigtigt at gøre sig klart, at ægtefælle og børn ikke har krav på dig fra du kommer ind af din dør, til du går ud af den igen. Jesus har det også, ja, han ser frem til at være sammen med dig.

Gå ind

Du kan læse disse ord, sige ja og føle dig opbygget, uden at de får følger for dig. Sindet oplever en befrielse, når den rette beslutning er truffet, men det er ikke ensbetydende med, at den nogen-sinde bliver ført ud i livet. Det er et farligt træk ved den menneskelige psyke. Vi kan føres ind i en fromhedens blændverden, hvor skønne sæbebobler reflekterer vidunderlige farver, men de brister og efterlader os med en trist følelse af tomhed.

Derfor siger Jesus: Gå ind i dit kammer. Ved at gøre det bryder du den onde, ulykkelige spiral af beslutninger og gode forsætter, som aldrig føres ud i livet.

Læg mærke til, at Jesus ikke har sagt, hvor lang tid du skal være i stilhedens rum. Er du der 10 minutter hver dag, bliver det til godt 60 timer på et år. Du kan næppe være i tvivl om, at 60 timer for Guds ansigt i bøn og stilhed for ham, har afgørende betydning.

Et gammelt visdomsord siger, at når du en handling, vil du høste en vane. Kommer du ud af den, gå da hurtigt ind i den igen. Det sker ved, at du går ind i dit kammer i dag.

Luk din dør

Hvor er det sværet! Ikke at gøre det i bogstavelig forstand, men at holde alle uvedkommende tanker ude. En stor hjælp er at bede Bibelens ord. Gør dine yndlingssteder i Bibelen til bøn, og du vil erfare, at nye steder lægges til. Der sker noget i 60 timer sammen med Jesus. Lad være igen og igen at tage din åndelige temperatur og spørge: Får jeg noget ud af det? Jeg kan give dig svaret: Ingen søger Guds ansigt forgæves.

Så har Gud også givet os en vilje. Det er ikke uden betydning, at du møder alle uvedkommende tanker og indfald med et: Nej! Ikke nu! Jeg er optaget! Jeg taler med Gud!

Bed

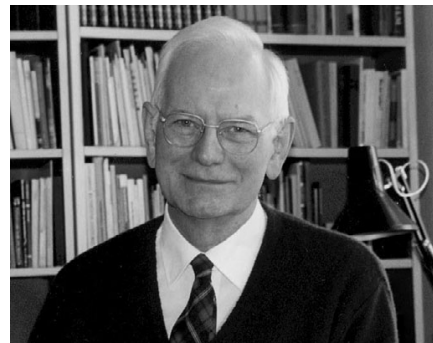
En liden stund hos Jesus, o, hvor den jævner alt. Den giver hele livet en ny og lys gestalt. I vores nuværende sangbog er det blevet til: En stille stund hos Jesus. Det er tab – ikke fordi en stille stund ikke også er god, men det er så vigtigt at få sagt: Foragt ikke at være sammen med Jesus, selv om det kun bliver en liden stund. Det er der nemlig mange, der gør, og det er ulykkeligt. De regner ikke det at være sammen med Jesus et øjeblik for noget stort. Skal de være sammen med ham, så skal det være lang tid. Følgen bliver, at de alt for sjældent taler med ders Frelser og lytter til ham.

Det er så vigtigt at få det sagt: En liden stund hos ham bærer velsignelsen ind over dig. Derfor beder Lina Sandell om, at hun ofte må få en liden stund i hjemmets stille vrå. Hun havde erfaret, at det jævner alt. Ikke i det ydre, men inde i hjertet. Et nyt lys kastes ind over hele livet.

Her har ikke mindst takkebønnen afgørende betydning. Tak Gud for, at han kender det hele. Alt er i hans hånd, og hans hånd er i alle ting. Intet er umuligt for ham. Han sagde engang: ”Der blive lys”, og der blev lys. De ord har han ikke sagt for sidste gang. Heller ikke ind i dit liv og i dine vanskeligheder og kampe.

Lønnen

Et Guds barn får en løn så stor, at vi må undre os. Han får alt det, Jesus har fortjent til ham. Hele den himmelske verdens

Hans Erik Nissen f. 1938

Cand. theol. og pensioneret højskoleforstander.

åndelige velsignelse er hans. I sandhed: Han har fuldt op, hans bæger flyder over. Når det forholder sig sådan, skulle man synes, at der så ikke var mere at sige. Men Bibelen har mere at sige. Der tales i tilgigt om specielle slags løn. Det gælder f.eks. i forbindelse med bøn. En liden stund hos Jesus fører dig ind i et forhold til ham, som du ellers ikke ville være kommet ind i. Du føres ind i hans fortrolighed. Jesus åbenbarer sig for dig på en dybere og rigere måde, så du føres ind i et inderligere forhold og dybere kendskab til ham. Du erfarer, at han deler både dit og sit eget live med dig. Du bliver rigere på erfaring og mærker, hvor velsignet godt det er at høre Jesus til. Hans løfter bliver rige, og dine øjne åbnes for de mange bønesvar, han giver dig.

Mere og mere går det op for dig: Jeg lever under en åben himmel. Alle Guds utallige velgerninger mod dig får din tak til at strømme over, og når Gud slår dig med tunge slag, så er han dog din Fader. Han kan skjule sig, men hans vrede varer et øjeblik – han nåde derimod evigt. Derfor:

”Gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din Fader, som er i det skjulte. Og din Fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig”.

Skriftens autoritet

En sag kan ende for den højeste myndighed. Dér, hvor der ikke er noget højere trin i rækken af domstole. Herfra er der ikke nogen appellmulighed. Den højeste myndighed afsiger den absolutte dom. Det er dette, vi mener, når vi taler om Skriftens autoritet. Skriften er højeste myndighed. Den kan ikke ankes. Gennem ordet virker Helligånden den tro, som tror for ordets egen skyld. Således får Skriften højeste autoritet for den enkelte.

Den hellige Skrift har samme autoritet som Gud selv. Det er denne binding til Skriften, der er den eneste mulige, hvis vi vil følge den undervisning, Jesus og apostlene giver os om Guds ord:

- 1) Jesus hævder, at GT er den sandhed, han er kommet for at opfylde. Selv det mindste bogstav i GT vil blive opfyldt, for jorden forgår. Og den, der lærer andre, at sådan er det, skal iflg. Jesus kaldes stor i Himmeriget. Se Matt. 5, 17 – 20.
- 2) *Jesus irettesætter dem, der ikke tror på hans ord, og han stiller krav om, at hans ord skal have samme autoritet som GT (Joh. 5, 43 – 47).*
- 3) Apostlenes ord har også denne autoritet. Apostlene kaldes nemlig til at tale på Jesu vegne: Den, der hører jer, hører mig, og den, der forkaster jer, forkaster mig (Luk. 10, 16). Derfor advarer Jesus også mod at ringeagte hans ords autoritet: "Den, der forkaster mig og ikke tager imod mine ord,

har mødt sin dommer: Det ord, jeg har talt, det skal dømme ham på den yderste dag" (Joh 12,48).

Det betyder: Har man ikke omvendt sig fra det oprør mod Guds majestæt, man er født med, vil man i dommen erfare ordets højeste autoritet. Ingen appellmuligheder. Ingen klageinstans. Ingen mulighed for protest.

Skriftens autoritet står svagt i samfundet

Vi, i den vestlige verden, frigør os mere og mere fra kristendommen. Selvom ingen regering hverken er, eller skal være, en kristen menighed, har mange europæiske regeringer alligevel op gennem tiden vist ærbødighed for Skriftens bud og etik, når man skrev samfundets love. De dage er mere eller mindre forbi. Tænk blot på den seneste tids debat om fosterdiagnostik: I fremtiden skal kommende forældre tilbydes fosterundersøgelse, så de har mulighed for frivilligt at fravælge mongolbørn! Herved tilsidesættes Guds lov, dels som den udtrykkes i de 10 bud (du må ikke slå ihjel!), og dels som den er nedlagt i menneskets samvittighed, der sundt og naturligt vender sig imod drab af enhver art. Der er blevet sagt mange skrappe, men desværre alt for sande ting om, at nazismens eutanasi-program, som i virkeligheden var en loge af mordere, der forsøgte at udrydde handicappede og minoritetsgrupper, ikke kunne have haft mere medvind end den moderne abortpraksis. Det er mærkeligt at tænke på, hvordan grænser flytter sig. Samfundet lovgiver og lovgiver, men iflg. Skriften bliver det hele mere og mere lovløst (Matt, 24, 12).

Vi, der gerne vil leve ydmygt under Guds tale og ikke hverken stille os ved siden af den eller over den, skal være på vagt. Den lovløse lovgivning har nemlig indvirkning på os – ofte uden at vi er os det bevidst. Dryp for dryp bliver vi mere og mere vænnet til, at samfundet omkring os indretter sig

The logo for 'Troslære' features a large, bold, black letter 'T' on the left. To its right, the word 'Troslære' is written in a white, serif font against a solid black rectangular background.

med et livssyn, der er på kollisionskurs med Skriften. Vil vi bevares i tillid til, at Skriften er højeste autoritet, må vi bruge de våben, Gud selv har givet os (Ef. 6, 13 – 17).

To måder at erkende Skriftens autoritet på

Når mennesker erkender, at Skriften er højeste autoritet, skyldes det enten, at man er blevet overbevist af Helligånden, som har skabt troen i ens hjerte. Eller det skyldes, at man, f.eks. gennem studier af skaberværket, er kommet frem til en forståelse af, at Skriften taler sandt, når den fortæller os, at Gud Fader er himmelens og jordens skaber. En sådan tilståelse af Skriftens sandhed er dog ikke til frelse. Derfor vil jeg i denne artikel forsøge at stille de to måder at vedkende sig Skriften på over for hinanden, så den enkelte selv kan se, hvad der ligger til grund for vedkommendes syn på Skriften.

Troens overbevisning er Guds værk i menneskehjertet

Intet menneske kan overbevise f.eks. af et andet menneske om Skriftens autoritet: "... og min tale og min prædiken blev ikke fremført med overtalende visdomsord, men med Ånd og kraft som bevis" (1 Kor 2,4).

Den hellige Skrift skaber altså selv den overbevisning hos et menneske, at den er Guds Ord. Troens vished bygger dermed ikke på stemninger eller oplevelser, men alene på Skriften selv. Ved Åndens kraft har Skriften overbevist et menneske om, at den er Guds ord. I det ydre reagerer mennesker meget forskelligt på ordet, når de hører eller læser det. Men troen kan ikke måles på denne reaktion. Troen er kun dette ene, at ordet har skabt tillid til ordet, så man lader det være, hvad det er, nemlig Guds ord.

Denne forståelse har stor betydning for alle kristne mennesker, når de angribes af tvivl på Skriftens troværdighed og autoritet. Her hjælper det ikke at spørge mennesker til råds. Disse er jo ofte selv i tvivl. Man må spørge ordet selv, og ved dagligt at omgås ordet i bøn kan man befris fra tvivl og komme til vished om ordets sandhed. Ordet behøver ikke belyses eller oplyses. Lyset behøver ikke oplysning. Det er jo

Af Johnny Søndjerg-Madsen

i sig selv lys.

Et menneske kan kun blive en kristen på en eneste måde: Gennem anger og tro. Ved at man gennem loven ser sig som en fordømt synder og tror evangeliet om syndernes forladelse.

Det er først nu, hvor troen på syndernes forladelse er kommet ind i hjertet, man erkender, at Skriften er Guds ord. Man indrømmer, at Skriften har autoritet til at frelse et menneske.

Kundskabsmæssig overbevisning

Den kundskabsmæssige overbevisning opstår gennem studier og eksperimenter. Gennem f.eks. andre verdslige skrifter og andre religioners hellige bøger. Hvis man med sin forstand efterprøver Bibelens skrifter, kan det nemlig hænde, at man bliver forstandsmæssigt overbevist om, at Bibelen er Guds ord. Her er tale om en videnskabelig eller forstandsmæssig tro, men i dette tilfælde betyder "tro" kun noget, man er blevet overbevist om. En sådan tro vil da være forskellig fra den frelsende tro: den tro, som klynger sig til Kristus som grundlag for syndernes forladelse og evigt liv.

I Budskabet nr. 6, 2003 har bioanalytiker Lisa Hi Ae Kristensen skrevet en artikel. Af den fremgår det, at Lisa H. A. Kristensen blev draget til Gud gennem en umættelig videbegærlighed indenfor naturvidenskab og filosofi.

Lisa H. A. Kristensen konkluderer, at hun fandt for meget orden og system i naturen til, at det hele skulle bero på en tilfældighed. Hvis evolutionsteoriens påstand om, at verden er opstået ved tilfældigheder var sand, ville der ikke være planmæssighed i naturen, men kaos. Dermed er det også usandsynligt, at et menneske med intelligens og sans for or-

den skulle være et produkt af evolution.

Disse logiske betragtninger førte til, at Lisa H. A. Kristensen – for øvrigt i lighed med mange forskere, bl.a. A. Einstein – sluttede, at der må være en intelligent kraft bag universet, en kraft som er mennesket langt overlegent.

Læg mærke til, at Lisa H. A. Kristensen kommer frem til en kundskabsmæssig overbevisning om, at Gud findes. Men det er ikke dermed en troens forvisning. Lisa H. A. Kristensen skriver nemlig: ”Ligesom mange forskere nåede jeg frem til, at Gud var til. Men spørgsmålet var bare: Hvem var den sande Gud?” Altså en overbevisning om Guds eksistens, som bygger på logisk tænkning. Dette er ikke en frelsende tro, selvom den dog er en accept af Skriftens guddommelighed.

Men den kundskabsmæssige vished kan dog ”hjælpe” Guds Ånd med at skabe troens vished, hvilket for øvrigt også var tilfældet for Lisa H. A. Kristensen. Gennem kristne ungdomsbevægelser blev hun nemlig hjulpet til en levende og personlig tro på Jesus som den sande Gud.

Kan jeg tillade mig her at ønske Lisa H. A. Kristen Guds fortsatte velsignelse?

Hvad Skriften ikke har autoritet til

Skriften indeholder ikke al den kundskab, det er muligt at erhverve sig på anden vis. Skriften er derfor ikke en opslagsbog over alle mulige forskellige områder af menneskelivet eller forskellige videnskabelige discipliner. Indenfor sådanne områder er vi henvist til vore egne og andres forstandsbestemte undersøgelser. Men heller ikke alle temaer om Gud og de evige ting bliver fortalt os i ordet. I vores begrænsede verden og med vores afgrænsede fatteevne kan dette slet ikke lade sig gøre. Derfor har vi fået lige præcist så meget, vi behøver og lige så meget, som det behager Gud at åbenbare for os.

”Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud” (1 Kor 13,12).

Guds ords autoritet gælder altså i spørgsmål, hvor Gud har åbenbaret sig for os og talt til os gennem sit ord. I andre

spørgsmål, hvor Gud ikke udtaler sig, kan vi nogle gange være nødt til at give udtryk for en personlig mening og rådgivning. Men vi kan ikke sige: ”Så siger Herren!”

Altså: Vi kan have en frelsende tro på, at Skriften har myndighed til at tale som den gør. Denne tro er skænket af Helligånden. Eller vi kan have en menneskelig overbevisning om, at Skriften er guddommelig, fordi vi gennem studier af naturen og filosofien er kommet frem til dette resultat. Denne kundskab er ikke til frelse. Det er indlysende, at vi gør os selv en stor tjeneste ved at spørge: Hvad er grundlaget for min accept af Skriftens autoritet?

Helligåndens vidnesbyrd er bundet til Skriften alene

For det første: Eftersom Helligåndens vidnesbyrd helt er afhængigt af profeternes og apostlenes ord, er alle meninger, der er løsrevet fra dette ord, mennesketanker og ikke Helligåndens vidnesbyrd. Megen forkyndelse kan ligne Guds ord uden at være det, fordi det i virkeligheden er mennesketanker, der er blandet sammen med Guds ord, og derved bliver det hele mennesketanker. Derfor må den enkelte ustandseligt øve sig i at prøve den kristne lære og prædiken på Skriftens ord.

Nogle skrifttro kristne går til gudstjeneste hos liberale præster. Det kan have årsager som f.eks., at præsten har mange gode menneskelige egenskaber, man respekterer, og derfor har man tillid til sin præst. Men situationen er farlig for troen, og det er ikke kun en stående vittighed, at man kan høre disse kirkegængere sige: ”Vores præst bliver da også bedre og bedre.” I virkeligheden er det dem selv, der bliver dårligere og dårligere til at høre Guds ord.

For det andet: Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed findes ikke hos dem, der kalder Skriften Guds ord, fordi organisationen, præsten eller prædikanten siger, at sådan er det. Pas derfor på med formuleringer som: ”Her i vores sammenhæng tror vi, at ...” Det kan meget vel være rigtigt, hvad man tror i den pågældende kreds, men vi skal blot være klar over, at autoriteten ikke ligger i den kristne relation. Den ligger i ordet.

For det tredje: Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed kan ikke findes hos dem, der benægter Kristi stedfortrædende liv og død. Vær derfor på vagt overfor prædikanter, der måske taler varmt og trosstyrkende om Gud Fader og hans omsorg for det enkelte menneske, men ikke eller kun perifert taler om Jesus. Måske påstår disse prædikanter ligefrem, at Gud ikke behøver at forsones gennem sin søn. Gud elsker nemlig umiddelbart, siges der. Men sandheden er, at den kristne tro er troen på den korsfæstede og opstandne Kristus som den, der blev gjort til synd for os, for at vi kunne blive Guds retfærdighed i ham (2. Kor.5,21). Og det er med denne tro, at Helligånden gør sin gerning i menneskehjertet, som at skænke evnen til at mene det rette om Skriften.

For det fjerde: Alle, der betragter Skriften som guddommelig og sand, fordi den selv siger, at den er det, har Helligåndens indre vidnesbyrd i sit hjerte.

Imidlertid har mange kristne problemer på dette område, fordi man mener, at Helligånden endnu ikke har taget bolig i ens hjerte. Man sukker derfor efter at modtage Ånden, som skal give kraft til at tro og leve som en rigtig kristen med mange sejre i troen og kun få nederlag. Man længes efter den dag, det sker.

Til dette er at sige, at de, der mener, at de ejer Helligåndens vidnesbyrd i deres hjerter uden om fuld tillid til ordet, er faret vild. Ligesådan er de kristne, der tror Skriften som den urokkelige sandhed, men mener, de endnu ikke er i besiddelse af Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed, også faret vild. Misforståelsen består i, at man ikke sætter lighedstegn mellem Den hellige Skrift og Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed. Disse to ting er nemlig sammenfaldende, fordi intet menneske tror på Guds ord af sig selv. Det naturlige menneske tror hverken på lovens knusende dom eller på evangeliets trøsterige løfte om syndernes forladelse for Kristi skyld, sådan som det fremstår i Skriftens ord.

Hvis nu et menneske tror både på det skriftord, som taler om den evige fordømmelse, og det skriftord, der lover

syndernes forladelse for den korsfæstede Frelseres skyld, så er det ene og alene Helligåndens værk i menneskehjertet.

Helligåndens vidnesbyrd kan ikke altid føles

I følge Skriften er Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed ikke først til stede, når dette viser sig i følelserne. Hos de kristne findes tider, hvor de kan erfare Skriftens sandhed og guddommelighed så stærkt, at de bliver overvældede af denne oplevelse. Men det skal understreges, at det ikke kun er under disse stærke og glædesombruste følelsesoplevelser, at Helligåndens vidnesbyrd om Skriftens guddommelighed er til stede.

”Den, der tror på Guds søn, har vidnesbyrdet i sig, men den, der ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner ved ikke at tro på det vidnesbyrd, som Gud har aflagt om sin søn” (1 Joh 5,10).

Denne særlige oplevelse i følelselivet hører i virkeligheden til frugterne af troen på Skriftens sandhed. Glædesoplevelsen skyldes at Helligånden allerede har været – og er til stede – i hjertet og skabt troen. Denne tro er skabt uden om følelserne og før følelserne. Og det er Helligåndens tilstedeværelse i hjertet, og ikke følelserne, der sørger for, at hjertet fortsat har tillid til Skriftens ord. Vi kan ikke skille Helligånden fra troen, idet han selv er den kraft i ordet, som giver os tillid til ordet.

Konklusion: Helligånden, som oprindeligt talte ordet til profeter og apostle bliver ved med, til den yderste dag, at være forenet med ordet. Gennem ordet virker han den tro, som tror for ordets egen skyld og ikke pga. fornuft, følelser eller fordi den kristne omgangskreds, prædikanten eller teologien har sagt, at sådan er det. Således får Skriften højeste autoritet for den enkelte.

Johnny Søndbjerg-Madsen f. 1953

Cand. theol. og sognepræst i Øster vrå og Tårslev.

Hvad vil vi med

sang og musik

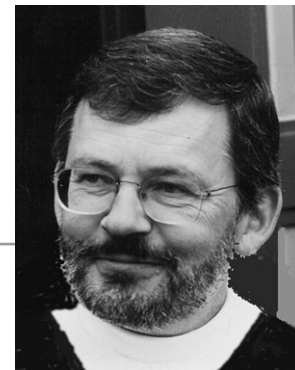
Store dele af kirkens højrefløj mangler et gennemtænkt og gennemarbejdet helhedssyn, der munder ud i et veltilrettelagt undervisningsprogram for skoler, menigheder og foreninger. Et sådant helhedssyn skal både tilgodese ungdommens behov for enkelhed og begejstring og samtidig give det kristne livs modningsproces noget at leve af.

Hvorfor synger vi?

Min påstand er, at de fleste ikke har noget klart formål eller snarere nogen klar indholdsbestemmelse af formålet. Følgen er, at andres synspunkter ubevidst påvirker os og derfor hentes grundlaget for vor handlemåde ikke længere fra Guds åbenbaring, men fra ikke-kristne miljøers ofte ikke-bibelske eller ligefrem antibibelske tænkning. Min begrundelse for denne påstand er, at jeg ikke kan finde nogen klar bevidsthed eller overbevisning om disse ting ret mange steder. Yderligere ser vi, at de kristne unge går meget til verdslige rockkoncerter. Det er ikke syndigt at gøre det, men det indebærer blandt andet, at det ikke bare er musikkens form, der er til debat, men også dens formål. Det gamle syn, som deltes af både kristelige og verdslige, er, at musikken er tjener for en sag. Det kan være en religion, en ideologi, en særlig historie osv. Den nye mulighed er, at musikken kan tjene sig selv. Den er en oplevelse, som skal henrykke eller fremkalde ekstase, en oplevelse, hvor tanken slås fra, og man beherskes helt af musikken. I den verdslige musik er man derude, hvor ordene ikke længere behøver at betyde noget. I gamle dage betød det noget, om man sang Internationale eller Frihed er det bedste guld eller Vor Gud han er så fast en borg. Den tid er forbi. En stor del af de moderne rocktekster skal bare fylde ud. Sangerne skal have et eller andet at synge. Det skal lyde sejt, men det behøver ikke at betyde noget. På samme

i fremtiden?

Af Jørgen Sejergaard

måde med tonerne og rytmen. Ikke bevidstgørelse, men bevidstløshed. Det er denne indstilling, som nu trænger ind i det kristne ungdomsarbejde og derfra ind i menighederne.

Billedet i rockmusikken er ikke entydigt. Mange rockmusikere har faktisk noget på hjerte, selv om det ofte er fortvivelse og håbløshed. De kristne menigheder udviser derimod temmelig ensartede tegn på forandring fra bevidsthed til bevidstløshed på dette område. Og det er meget mærkeligt, ikke alene fordi den kristne kirke faktisk har noget både glædeligt og dyrebart på hjerte, men også fordi der i mange nye kristne tiltag såsom valg- og frimenigheder er en ganske enorm lærebevidsthed, hvad prædiken angår. Men det musikalske område lades ofte meget ugenemtænkt, skønt musikken påvirker mennesker mindst lige så meget som undervisning og forkyndelse.

Lovsang, tilbedelse og meditation

Lovsang er i Bibelen ikke kun tak, men også forkyndelse af alt det, Gud har gjort, herunder hans kamp mod synd og vantro og anfægtelse i de troende selv.

Tilbedelse er i Bibelen ikke kun bøn og sang, men hele det kristne liv.

Meditation er fordybelse, men bruges i dag undertiden helt modsat, nemlig om samling om noget enkelt, så man slipper for krævende, intellektuel fordybelse. En Taizé-sang vil man kalde meditation, mens en Brorson-salme anses for gammel-

dags og følgelig ikke meditation.

Jeg gætter på, at man med meditation i dag ofte mener stilhed uden tanker. Denne opfattelse skyldes efter min opfattelse en påvirkning fra den katolske mystiks ordløse kontemplation, som vi altså møder hos mange lutheranere i en meget neddæmpet udgave.

Her skal vi gøre os klart, at det ordløse i sig selv hverken er nogen garanti for fordybelse eller sandhed. Ordløshed og stilhed uden sandhed kan være en ladeport for forførelsen. Derfor er der behov for, at vi gennemtænker, hvad vi gør, og klart formulerer vor målsætning. Vi skal ikke bare synge lette sange, fordi det er moderne, eller fordi det forekommer dejligt. Så tankeløs må den kristne menighed ikke være. Hvis vi skal synge lette sange, skal formålet være, at vi lettere når målet med sangene, dvs. skaber forståelse for og indlæring af budskabet.

Udvalg skal formulere formål

Der er behov for bevidst gennemtænkning, og dernæst for grundig undervisning. For et par år siden hørte jeg et blændende foredrag af professor Inge Marstal (hun har udgivet flere sangbøger), hvor hun gjorde rede for sangens gode pædagogiske, mentalhygiejniske og sociale virkninger, som er dokumenteret i talrige internationale undersøgelser.

Alle kristne ledere burde høre dette foredrag. Der var ingen bibelske begrundelser i det, men det var gefundenes fressen på et sølvfad til enhver, der gennem sangen vil fremme det bibelske budskab, glæde mennesker og ære Gud.

Jeg foreslår nedsættelse af et udvalg, som formulerer et bibelsk velbegrundet formål, som vi kan arbejde for. Men for at jeg ikke selv skal slippe for let, føler jeg mig forpligtet til her at fremlægge mit eget forslag til videre drøftelse:

“Formålet med sang og musik er både at glæde og ære Gud og at glæde og styrke de troende i erkendelse af sangens og musikkens helt særlige virkemidler og i erkendelse af evangeliets helt særlige indhold.

Sangens og musikkens særlige virkemiddel er en evne til anderledes og ofte stærkere end almindelig tale at påvirke

følelserne og hukommelsen og derfor også til at støtte tilegnelsen af evangeliet om Jesus og det kristne livs vilkår.”

Hvordan synger vi?

Min påstand er, at den rytmiske musik har overtaget landskabet, uden at det har været gennemtænkt eller besluttet. Og de fleste ledere og lærere famler med brudstykker i stedet for at arbejde ud fra et helhedssyn. Valgene træffes som regel mere ud fra, hvad der er moderne eller kan samle interesse, end ud fra, hvad der er formålstjenligt.

I den ene ende af skalaen er der stærkt rytmisk musik. Med højtlydende eller stærkt rytmisk musik mener jeg musik, hvor rytmeinstrumenterne betjenes og forstærkes med høj volumen på bekostning af melodi og harmoni (og desværre også undertiden på bekostning af hørelsen!). Desuden vil der undertiden indgå en eller anden grad af toneforvrængning.

Den stærkt rytmiske kristne musik har i modsætning til den klassiske musik formålet at gøre de unge drenge og de unge mænd interesserede og givet dem en platform og en lyst til at deltage i den kristne menigheds musik. Som eksempel på denne stærke rytmiske musik vil jeg nævne Vocations musik.

Lidt ved siden af står den svagt rytmiske musik, hvor der nok er rytmeinstrumenter, men hvor de klart er underordnet melodi og harmoni, og hvor der ingen eller kun svag forvrængning er. Som et eksempel på det vil jeg anføre Oslo Gospel Choir's Gloria. I den modsatte ende af skalaen har vi så den klassiske linje med f.eks. Cantus under ledelse af Annie Munch.

Som situationen er nu, er det klassiske konstant modsagt. Modviljen og uviljen er meget udbredt, ikke kun hos teenagere, det kan man da forstå, men også hos ledere. Kun et mindretal holder sig til det klassiske. Og kun yderst få arbejder med en videreførelse og fornyelse af det klassiske uden at slå af på grundideen.

Klassiske melodier opfattes af de unge i al almindelighed som gammeldags og kedelige, og de fleste teenageguitarister bryder sig ikke om at spille dem, fordi de er for svære. Alli-

gevel kan der ske det, at en eller flere melodier pludselig begejstrer en og anden. Det gælder især melodier i mol.

I øvrigt gælder det, at klassiske melodier som regel lider den skæbne, at de forbindes med enstemmig sang udelukkende til mekanisk klaverledsagelse. Det virker gammeldags og fremmer afviklingen af dem. Hvor de gamle melodier ikke altid, men i vid udstrækning maner til stilhed og eftertanke, dér søger den nye rytmiske musik altid begejstring grænsende til ekstase. Og når de gamle melodier glider ud, glider stilheden til eftertanke og selvran-sagelse også i baggrunden eller helt ud.

Problemet kan være, at mange mener, at den rytmiske musik kan alt - eller skal kunne det. Problemet kan også være, at mange har glemt, at kristendommen ikke kun er begejstring, men også alvor, sorg, kamp og stilhed.

Balance mellem rytmisk og klassisk

Begejstring og betagelse er en Guds gave. Vi møder ofte disse stemninger i Salmernes bog, og det er godt, at vi kan opleve dem i den moderne musik. Mit anliggende er blot, at den kristne musik

ikke kan nøjes med begejstring og betagelse. Den har flere strenge, ikke mindst fortvivlelse og kamp. I den moderne musik fordeler begejstringen og fortvivlelsen sig ofte på henholdsvis pop og rock, men de optræder som regel som modsætninger, mens den klassiske kristne musik som regel formår at forene disse to indenfor samme musikalske stilart.

Den kristne musik må beherske både variation og hensigtsmæssig sammenhæng. Det betyder på den ene side, at der skal være frihed til højtlydende rytmisk musik, men at der på den anden side også skal være frihed og vilje til en klassisk linje således, at den stærkt rytmiske musik ikke bliver dominerende.

Personligt foretrækker jeg hele spektret fra Oslo Gospel Choir til Cantus, og jeg kan også tilslutte mig, at

rockmusikken ofte når dybere ned i menneskelivets kamp og lidelse end en del nyere lovsang og derfor rent musikalsk har mere at byde på, men mit anliggende her er ikke personlige sympatier. Kirken og alt kristent arbejde skal søge det, som tjener hovedsagen, nemlig lovsangen til Kristi ære og forkyndelsen af ham. Her mener jeg, at denne lovsang og forkyndelse ikke kan nøjes med en musik, hvor rytmen dominerer over melodi og harmoni, og den kan heller ikke være tjent med, at hovedparten af lovsang og musikalsk forkyndelse er stærk rytmisk musik. Lovsang og musikalsk forkyndelse er mere end som så. Modsat kan den kristne frihed heller ikke være tjent med, at den stærkt rytmiske musik er bandlyst.

De unge må oplæres

Jeg mener, at vi trænger til en grundig analyse og en grundig undervisning, som er pædagogisk vel tilrettelagt, så de unge kan forstå sagen og bedst muligt motiveres til at tilslutte sig. Den skal påvise den nødvendige sammenhæng mellem sangenes indhold og så selve musikkens form. Vi har stille melodier,

når teksten maner til stilhed. Vi har lovsangsbrus, når glæden slippes løs. Vi holder pauser for at trække vejret, f. eks. Vi synger for at tænke, ikke for at slippe for at tænke. Vi synger ikke for at få en diffus, "sej" oplevelse, men for at ophøje Gud og forkynde hans gerninger.

Den voldsomme mediedækning af den verdslige musik fordrer, at de kristne unge får hjælp til at analysere, hvad der foregår, så de kan gennemskue tingene og ikke gøre de verdslige musikere til idoler. De skal kunne analysere både tekster, musikkens teknik og musikernes optræden og ikke mindst hensigten med det hele. De skal kunne se kommer-cialiseringen, selvdyrkelsen og seksualfikseringen. De skal rustes til at tage afstand fra disse ting. Vi skal ikke gøre os håb om at holde de unge væk fra disse koncerter, men at de

kan gennemskue tingene og forholde sig kritisk til dem. Det betyder igen, at den kristne menighed skal tilbyde et alternativt musikmiljø, og det kan vi i vid udstrækning også, hvis vi vil, men det er ikke nok at gøre noget, vi skal også sige, hvorfor vi gør det, og desuden skal det være gennemført. Vi skal gennemtænke, hvor de musikalske og etiske grænser går, og på det sidste område er det medløb og ikke alternativ, når kristne unge piger med bar stribe stiller sig op og synger for en kristen forsamling.

Målrettet uddannelse til musikfolk

Jeg foreslår, at de kristne musikfolk arrangerer nogle efteruddannelseskurser, hvor de kan få deres uddannelse suppleret med klassiske emner og eksempler på fornyelse af den. Kristne musiklærere og korledere må simpelthen mødes for at arbejde på sagen. Og så skal vi have spredt de nye gode melodier, der trods alt er skrevet til gode gamle tekster. De nye komponister skal simpelthen opmuntres og have al mulig støtte. Og de skal i langt højere grad spørges om nye melodier til bestemte lejligheder. Og de kristne skoler skal simpelthen have sat deres morgensang i system. Man skal begynde med, at melodien gennemgås om mandagen, og så skal den synges hver morgen hele ugen.

Musikerne må også opfordres til at skrive nye melodier til både gamle og nye sange og salmer med klassisk indhold. De sange og melodier, der er skrevet, skal der sættes meget målbevidst på. Særlig tror jeg, at der skal undervises i variation og sammenhæng. Hvor man før ensidigt brugte akustisk orgel og klaver, bruger man nu temmelig ensidigt elektrisk guitar, bas, klaver og trommer. Der må større instrumental spredning til, ligesom man både må overveje styrkeforholdet mellem sang og instrument, instrumentering til den enkelte melodi og, om elektrisk musik altid er det bedste.

Sangteksternes indhold

Min påstand er, at vi bevæger os meget hastigt bort fra en meget velfunderet og dybsindig bibelsk kristendom og hen imod en meget overfladisk kristendom, som næsten ikke er til at skelne fra jødedommens og Islams lovprisning af Gud.

Min begrundelse for denne påstand er, at ikke bare de klassiske tekster, men også de klassiske former er i meget stærk miskredit. I stedet for en tekst med rim og rytmer og gennemtænkt og smukt billedsprog henter man et eller andet tilfældigt ned fra nettet, laver en simpel oversættelse og smækker den op på et lærred, og så er den introduceret. Eneste kriterium synes at være, at teksten ikke må stride mod Bibelen, og at melodien skal være iørefaldende eller medrivende. Resultatet er, at en ukyndig lovsangsleder kan præge menigheden mindst lige så meget som bibelundervisningen, og det hænger ikke sammen. Tidligere tiders menighedsledere havde korset sig over for noget sådant.

Problemet er, at møder og kor, og måske skoler, næsten ensidigt sætter på det enkle, og folkekirkens gudstjeneste næsten ensidigt sætter på det dybsindige og krævende. Der må bygges bro. Problemet er også, at vi mangler en litterær uddannelse af både lærere og elever i billedsprog, salme-genre og metrik og gudstjenesteteori og flerstemmig sang. Nu for tiden er det ofte sådan, at der hverken skabes eller

vedligeholdes en naturlig forståelse for klassisk lovprisning eller kærlighed til det, som kræver lidt mere end fem minutters indlevelse.

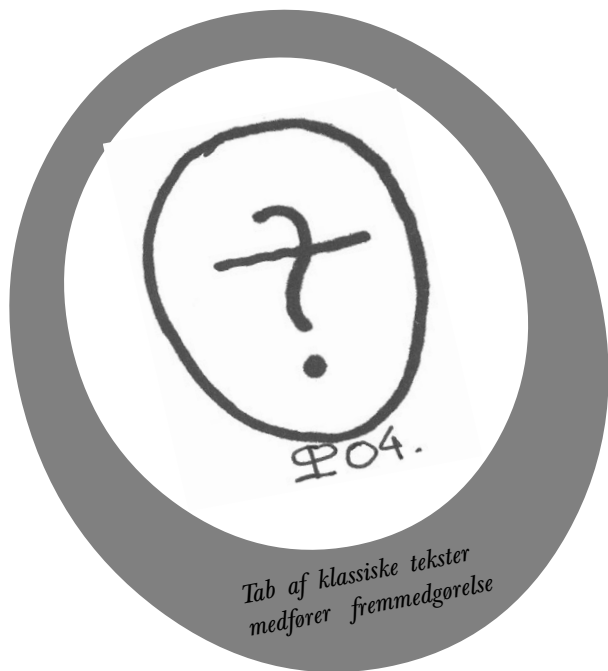
Udviklingen i dag går med stormskridt mod afviklingen af alle tekster, der kræver mere end øjeblikkets indlevelse eller knap det. Mange af de tekster, der i dag synges af voksne, er mere simple end dem, vi

bruger i juniorklubben i vores menighed.

Mange sangtekster handler stort set kun om Guds herredømme og ønsket om at være under hans påvirkning og i hans nærhed. Adskillige tekster nævner ikke Jesus. Jeg er ovenikøbet stødt på en, der handler om Gud Fader og Heligånden, men ikke om Jesus. Nogle af de nye tekster kan sagtens synges af både muslimer og ortodokse jøder og Jehovas Vidner. Korsets forargelse i både Jesu liv og hans disciples liv, med andre ord kristendommens egenart, er simpelthen forsvundet fra de fleste nye sange. Og det er rent tidsspilde at synge dem.

De unge kristne synger for at få en sej musikalsk oplevelse, ikke for at tænke, ikke for at lære, ikke for at huske, ikke for at bekende, måske for at vinde nogen, og dog stadig for at ophøje Gud for hans magt og kærlighed, men Guds herredømme på den nye jord spiller en langt større rolle end hans offer på korset. Det er som om Salme 96 og ikke Johs 3,16 er den lille Bibel.

Tab af klassiske tekster medfører fremmedgørelse

De klassiske, danske salmer er stort set ude af de unges bevidsthed både mht. tekst og ikke mindst anliggende. Det sidste er det vigtigste, for det gør ikke noget, at klassiske tekster udgår, hvis blot de klassiske anliggender bevares med samme styrke i nye tekster. Men det er netop ikke tilfældet. Og så har sagen flere sider end som så. Tingenes tilstand medfører følgende:

- Fremmedgørelse overfor væsentlige dele af Bibelen, prædikenen, den kristne tro og det kristne liv. De klassiske tekster repræsenterer nemlig et meget grundigt arbejde med både Bibelen og trosbekendelsen, hvor det meste, der kan synges om, er med.
- Fremmedgørelse over for vores gudstjeneste. Uanset hvilket kirkesamfund vi er medlem af, så må den kristne skolevirksomhed og det kristne foreningsarbejde ikke fremmedgøre de unge for kirkernes gudstjeneste. Ellers kan vi lige så godt opgive denne gudstjeneste.
- Fremmedgørelse over for en stor og vigtig del af den danske kirkes og hele kirkens historie. Vi forråder de unge, hvis vi lader dem leve på den følelse, at verdenshistorien begynder med dem. Det er den perfekte opskrift på at få folk til at gøre alle historiens fejltagelser om igen.
- Fremmedgørelse over for forførelsens mulighed. De klassiske tekster vil værne menigheden mod frafald og forførelse, men de taler de nye tekster aldrig om.
- Fremmedgørelse er ensbetydende med isolation, hvis man er et meget lille mindretal, og det er missionsfløjens problem. Vi skal ikke fremme denne isolation, men modvirke den. Mange klassiske salmer er faktisk en brobygger mellem kirkens missionske fløj og folkets store flertal. Folk kender ikke meget til Bibelen og troen, men en salme kan man ofte synge sammen, og det kan videre give anledning til en god samtale. Så kender man ikke salmerne, bliver man også fremmedgjort over for dem, man skulle være et vidne for.

De nye tekster er ofte uklare

Der er mange nye gode tekster, men de, som dominerer til kristne ungdomsmøder, lider af afgørende mangler. Denne mangel kan kort formuleres således, at de stråler af begejstring, men ofte er så uklare, at de hverken er særligt kristne, vejledende, undervisende eller åbne for andre sider af det kristne liv. Adskillige trosartikler er forsømt, f. eks. har det undret mig, at der aldrig skrives nye tekster om Jesu himmelfart forstået som hans tronbestigelse, eller om Allehelgen, men mindst lige så alvorligt er det, at tendensen i de nye tekster er, at de slet ikke omtaler kampen mellem Ånd og kød i de troendes eget liv, som i salmebogen findes under afsnittene om syndernes forladelse og troens lydighed. Luther anfører tre hovedpunkter om, hvad der gør et menneske til en god teolog, nemlig meditatio (fordybelse i Guds ord), oratio (bøn) og tentatio (anfægtelse, dvs. erfaringer fra kampen mod Djævelen og mod synden i en selv). De nye tekster mangler i udpræget grad fordybelse og kamperfaring. Kort sagt repræsenterer de en kraftig svækkelse af den kristne lære og ånd i en tid, hvor der er hårdt brug for det stik modsatte.

Unge mennesker kan se værdien i at kunne beskrive de musikalske forskelle på 25 rock- eller popgrupper, men de kan ikke tale med om 25 salmer eller bare nogle salme- og sangdigtere som Kingo, Brorson og Grundtvig, Landstad, Sandell og Rosenius. Og jeg er bange for, at mange lærere og ledere heller ikke kan af den simple grund, at man ikke har sat sig ind i stoffet eller bare lever godt med det i menigheden og hverdagen.

Hele tekst- og melodiområdet er også blevet internationaliseret. Det er nu ikke noget problem, men tværtimod en fordel, hvis tekster og melodier er gode. Det betyder nemlig fælles oplæring og mere sammenhold blandt de kristne. Men som landet ligger lige nu, indebærer det, at hele det kristne ungdomsarbejde oversvømmes af internationale døgnfluer således, at det, som de unge synger i dag, er glemt, når de bliver voksne eller gamle. Teksterne giver svagt sammenhold og svag eller ingen oplæring.

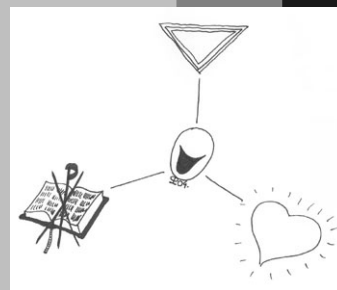
Både lovprisende og oplærende

Vi har ikke brug for en ensartet praksis, men en ensartet ramme, der giver plads for forskellig stil med samme målsætning. Altså har vi brug for at formulere rammerne og målsætningen. Det gælder både toner og tekst og formålet med det hele.

Der er behov for, at de voksne kristne ledere forholder sig seriøst til tekstproblematikken. Ikke noget med, at jeg "heller ikke kan fordrage de gamle salmer, men vi skal jo synge dem." Det er der måske ikke så mange, der siger, men hvad så med den her: "De gamle salmer har for mange ord. Folk kan ikke nå at tænke over det hele." Eller den her: "De gamle salmer er ikke lovsang. Lad os få nogle lovsange i stedet for!" Her er vi ude over mishagsytringerne. Her står vi over for en helt anden lovsangsteori end den, som vor kirke har benyttet i århundreder, og som findes i Bibelens egen salmesamling. Den kræver et gennemtænkt svar, ikke bare en reaktion. Sagen er, at hele den unge generation har overtaget denne nye lovsangsteori - stort set ureflekteret. Gad vide, om Davids salmer var blevet til, hvis den teori havde hersket på hans tid!

Mit anliggende er, at vore musikere skal formidle en holdning til disse ting, som virkelig tager hensyn til dels de unges psyke og dels det kristne livs vækst og modning. Det betyder, at den klassiske, kristne musik og de klassiske salmer hele tiden skal være med i synsfeltet, og at der skal være en bevægelse i retning af dem.

For det første skal lovsang og undervisning hænge sammen, for det andet skal lovsangen ledes af en moden person, og for det tredje skal man overveje, om der overhovedet skal være lange lovsangsafsnit til møder og gudstjenester, og

*Sangen vil fremme
det bibelske budskab,
glæde mennesker
og ære Gud.*

hvad de skal tjene til, hvis de skal være der. Er det musikalsk ekstase med kristelig fernis, eller er det lovsang og oplæring? De bibelske salmer er både henvendt til Gud og henvendt til menigheden, både lovprisende og oplærende. Så skal de kirkelige salmer og kristne sange også være det.

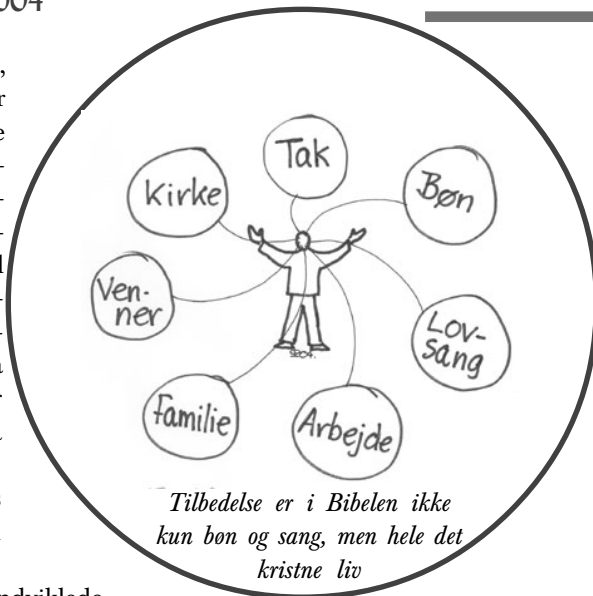
Der skal være plads for det enkle, som er til børn, og der skal være plads til det dybe og indviklede

for voksne og dybsindige personer. Mit program er ikke de gamle salmer udelukkende. Jeg ser gerne sangene fra Fælles Sang, Taizé-sange, bibelske salmer, korte bibelkor i både Finn Evalds og andres udgave. Lad mig derfor nedenfor anvise en mulig kvalitetspyramide!

Kvalitetspyramide for sangtekster

Det nederste, absolut bærende brede fundament er, at teksterne skal være i overensstemmelse med Bibelen og på skift lovsynge alle væsentlige dele af Trosbekendelsen. Og først og fremmest skal de lovsynge, hvad Jesus har gjort for os, og dertil udtrykke kampen mellem synd og nåde i de troendes liv. Jeg tror, at det er nødvendigt at understrege, at teksterne også må være forkyndende for sangerne selv. De skal udfolde, hvad Gud har gjort, ikke bare sige glosen "tak" eller "Gud er stor". Vi skal også nævne hans store gerninger i Kristus direkte. Guds gerninger skal udmøntes. Det er vigtigt, at lovsangen både gælder Faderen og Sønnen (se Åb 4-5).

Næste trin er rim og rytmer. De tjener hukommelsen.

Tredje trin er billeder. De uddyber sagen, blandt andet så vi ser dens skønhed og bringes til at undres.

Det mindste, men øverste trin er det danske sprog. Jeg synes, at det stadig skal være tilladt at synge på dansk (hm!). Kristendommen kan sagtens overleve uden Danmark og det danske sprog, men det kan Danmark nok ikke.

Meningen med denne pyramide er at sige, at det absolut ufravigelige krav er, at teksterne skal styrke sangerne i kristendommen, ikke udvande deres tro. Derimod er rim, rytmer, billeder og modersmålet underordnede ting, som sagtens kan undværes, hvis indholdet er i orden. Menigheden kan undvære disse ting, men kan kulturen, skolen, samfundet osv., dvs. kan menneskelivet i bred forstand undvære disse ting? Og er det i overensstemmelse med den rigdom, Gud har nedlagt i menneskelivet, at vi skal undvære dem?

Langsigtet kamp mod overfladiskhed

Der skal selvfølgelig være plads til at afprøve nye ting. Der skal også være plads til en smutter eller to. Men der skal ikke være plads til en gennemredigeret sangbog, som dels tenderer mod at blive enerådende og dels i udpræget grad mangler de grundlæggende kristne trossandheder.

En indholdsfortegnelse, der følger trosbekendelsen er en god oversigt, der dels viser os, hvor de forskellige kristne emner og erfaringer hører hjemme, dels hvad der står mest strid om, og dels udgør en god checkliste. Har vi fået det hele med?

Opgaven må ses meget langsigtet. Først skal vi vinde de unges tillid. Emnet er meget følsomt. Siden skal vi langsomt, men målbevidst undervise dem om en dybere forståelse af tingene. Vi kan sagtens bruge de forhåndenværende nye melodier, men mange af de nye tekster skal skrives om eller

erstattes.

Vi skal simpelthen oplære de unge, så de reagerer mod det, som er overfladisk og mangelfuldt. Det klares ikke med et halvt års eller tre kvart års konfirmandforberedelse. Det skal være en rød tråd og en levende praksis i alle vore menigheder og institutioner hele tiden. Det betyder, at alle de lærere, som nu er 25 år, må sætte sig grundigere ind i stoffet og gløde for hele denne sag. Det samme gælder unge præster og prædikanter og sekretærer.

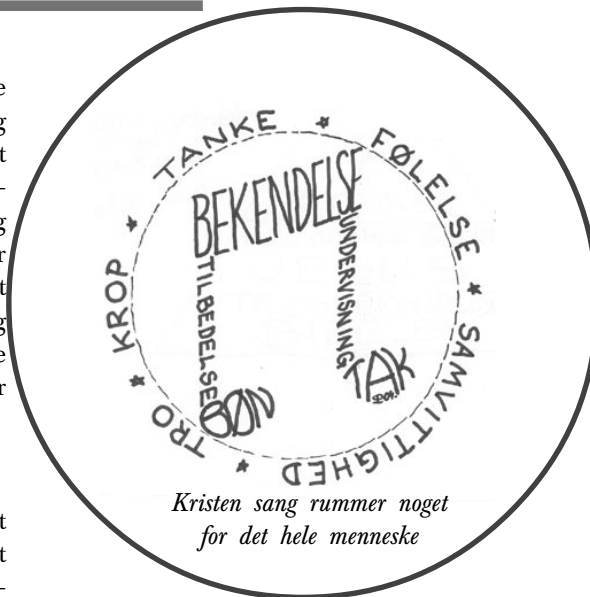
Frem salmen i skolerne

På de kristne fri- og efterskoler og det kristne gymnasium skal der bruges meget mere tid på undervisning i sang- og salmetekster. I sangtimerne skal der være en grundig indføring i nodelære, metrik, rytmik, stemmelære mv. så de unge kan forholde sig bevidst til disse ting og virkelig få det fulde udbytte af sangen. Der skal undervises i metrik, stilistik og først og fremmest i tekstanalyse. I dansktimerne skal der være en grundig indføring i sproget og digtekunsten, så sprogets billeder ses som en vinding og ikke som et tab. Den udbredte modstand mod sprog billeder skal modvirkes. I kristendomstimerne skal der være en indføring i salmernes lære, og det særlige og uundværlige ved salmen skal påpeges, så eleverne forstår tekstens umistelige værdi.

Gennemgå sange i ungdomsarbejdet

De kristne ungdomsbestyrelser skal have et fast punkt på dagsordenen, der hedder sangtekster, hvor man vurderer teksterne kritisk ud fra en lang række testspørgsmål, inden de tages i anvendelse. Her er trosbekendelsen en god disposition for sådanne testspørgsmål. Disse testspørgsmål skal udarbejdes af sekretærerne og godkendes af ledelsen.

På de store landsstævner og måske også regionsstævner skal tekstbedømmelse være et fast indslag, måske i hoved-

programmet, måske i seminarform, hvor sangtekster analyseres. Pædagogisk har det den fordel, at sangteksterne ofte er mere kendt end bibelteksterne, og de er overskuelige og lette at analysere. Hvis en tekst forkastes, skal man straks præsentere en anden, som man så vil anbefale. Den skal også gennemgås, og så skal den synges.

De gode sangskrivere skal opmuntres, f. eks. ved at tilbydes direkte dialog med modtagergruppen.

Sangskriveren kan indbydes til selv at gennemgå og præsentere sin nye tekst, før den synges på landsstævnerne

Strukturér morgensangen

De kristne skoler skal have sat deres morgensang i system. Hver uge skal man have ugens sang. Teksten skal gennemgås om mandagen, og så skal den synges hver morgen hele ugen. Hvis man så oven i købet kan genindføre den gamle skik at begynde hver time med en sang eller blot nogle af timerne, f. eks. bare én gang hver dag ud over morgensangen, så er meget vundet.

Skolerne skal finde et fælles udvalg af sange, som man er sikker på at eleverne lærer. Virkningen er den, at de så har en fælles sangskat, når de mødes på lejre og stævner. Som det er nu, er der alt for mange lokale traditioner, som modarbejder hinanden. Vi er så få aktive missionskristne i dag, at vi må i høj grad må samordne kræfterne.

Skolerne kan bede de musikudøvende elever om at spille til salmerne, ikke bare på klaver, men også på guitar, fløjte, violin m.m., evt. ledsaget af trommer m.m. Skolekorene kan også arbejde med at indsynges en andenstemme til fællessan-

gen. Skolerne kan så synge ugens salme mandag til fredag. De kirker, som samarbejder med skolerne, kan aftale, at ugens salme synges den efterfølgende søndag, hvor eleverne så synger andenstemme og spiller til.

Fælles holdning til sang-fremtiden

Vi må finde ud af en fælles holdning til salmebogen (både den nye og den gamle). Som det er i dag, kommer de unge missionskristne højst til at lære de samme 10 salmer som de ikke-kirkesøgende. På missionsfløjen må vi derfor spørge, om vi offentligt vil stå ved, at vi for næste generations vedkommende har afskaffet stort set alle klassiske salmer, eller om vi vil ændre kurs i et eller andet omfang. Mit syn er: Hellere 25 salmer, som man kan, kender, forstår og holder af, end 700, som man ikke kender.

Organisationerne kan så bruge de 25 salmer til stævner og konferencer. Når de unge kommer sammen fra de kristne ungdomsgrupper, kender de salmerne i forvejen. Korene må opfordres til også at tage tekster med klassisk indhold på programmet.

Vi må også finde ud af, om vi stadig fortrinsvis skal synge på dansk.. Det går jeg i hvert fald ind for.

Vi må også skele til, om vi stadig skal lære de unge et par sange om vores fædreland og dets historie. Jeg tænker her ikke på rædslerne fra nytårsnat, men på f. eks. "I Danmark er jeg født". Set i evighedens perspektiv har jeg det fint med, at fædrelandssangene forsvinder, men jeg stiller spørgsmålet, om det er sundt, at de forsvinder før Jesu genkomst.

Vore ledere må skriftligt fremlægge de grundlæggende hovedværdier, som alle disse deltagere, såsom skoler, orga-

nisationer, kor, forfattere og komponister, skal samles om. Det er de værdier, som den kristne menighedssang skal rumme og fremme. Kort sagt mener jeg, at salmer og sange er en kunstnerisk og musikalsk udgave af tilbedelse, tak, undervisning, bekendelse og bøn. Og sangen er en oplevelse, der både rummer tanke, følelse, samvittighed, tro og krop, og den giver fællesskab både i tid og rum, dvs. med den hellige almindelige kirke og de helliges samfund, forstået som fællesskabet med de hensøvede kristne.

Konklusion

Udfordringen er således at bevidstgøre de unge om, at de skal tilegne sig en klassisk, langtidsholdbar gruppe salmer og sange, samtidig med, at der også skal være rigelig plads til døgnfluerne. Nogle af de nye tekster bliver forhåbentlig også klassikere.

Alt dette betyder, at vi også må være kritiske over for de traditionelle ting. Langt fra alle tekster og melodier fra salmebogen og fra vækkelserne holder mål. Men de, der gør, skal bevares og gives videre. Og den kristne menigheds virke skal holdes på sporet - også ved hjælp af sang og musik i en stadig levende strøm fra den levende guddommelige kilde selv.

Jørgen Sejergaard f. 1952

Cand. theol. Sognepræst i Karlebo siden 1984.

Den nytestamentlige forkyndelses ineffektivitet

Af Hugo Odeberg

Citatet fra Rom 9,16 gælder også forkyndelsen: Den er ikke et anliggende for den, som vil, eller den, der anstrenger sig. Den er alene en sag for den barmhjertige Gud.

Hvad mener vi nu med 'forkyndelse'? Peters pinseprædiken regnes jo som den første apostoliske prædiken efter opstandelsen. De ord, der anvendes om forkyndelsen, er verbet *'kærysson'* og substantivet *'kærygma'*. Forkyndelsen går ud fra Jesu forordning og befaling og den undervisning, han giver i ord og gerning. Matthæus sammenfatter i kap. 4,23 og i kap. 9,35 hele Jesu virksomhed i ordene *'didaskalon'* (undervisning), *'kærysson'* (prædiken) og *'therapiuon'* (helbrede). Jesus var altså selv forkynder, kærysson. Lukas kalder dem, der skulle prædike, for vidner. Luk. 24,48.

Forkyndelsen indebærer ikke, at apostlene selv skulle tænke sig frem til, hvordan de så effektivt som muligt skulle afstedkomme, at mennesker kom til tro, og at så mange som muligt gjorde det. Se på Jesu egen fremgangsmåde! Evangelierne vidner enstemmigt om, at Jesus ikke på nogen måde brugte bestemte metoder eller tilstræbte en bestemt organisation. For Jesus stod alle muligheder tilsyneladende åbne. Hans virksomhed kunne for så vidt være begyndt i Rom, hvor han kunne have satset på at vinde de rigeste og mægtigste som de første. I stedet vælger Jesus at gå roligt og stilfærdigt frem. Han modarbejder sine egne hensigter, ser det ud til. Dem, som han havde vundet, afviser han med hårde ord. Se Joh. 6,60. Han taler ikke af sig selv, men kun, hvad Faderen har påbudt ham at sige. Joh. 12,49. Der er tale om et gud-

dommeligt ærinde.

"Så afhænger det altså ikke af menneskers vilje eller stræben, men af Guds barmhjertighed". Rom. 9.16.

dommeligt ærinde.

Hvad var hovedfejlen i Jesu fremgangsmåde, hvis vi bedømmer den efter almindelig menneskelig målestok? Den var fuldkommen ineffektiv ud fra en menneskelig vurdering, som alene lægger vægt på, hvad et menneske kan udrette gennem sine egne anstrengelser. Men den var ikke ineffektiv, vurderet ud fra *resultatet*. Netop gennem ineffektiviteten fremkommer det virkelige resultat. Han regner med Gud og dermed også med den fuldkomne lydighed mod ham. Jesus sagde: "Jeg søger ikke min egen ære". Joh. 8. 50. Dette gælder ikke bare den selviske stræben; men han søger heller ikke sit eget, når dette er fuldstændig uselvisk. Han gik ikke efter et højt og ædelt mål, som han gjorde til sit eget. Nej, han søgte alene Faderens vilje. Resultatet beror således ikke på den, der prædiker, eller på den, der gerne vil frelses og få syndernes forladelse. Den beror alene på lydigheden og på troen.

Kristus, som selv blev sendt, sender sine disciple. Det blev direkte forbudt dem at trænge sig ind på nogen. De fik besked på at handle på en tilsyneladende ineffektiv måde. De

Ordets
værksted

skulle ikke løbe efter mennesker for at indhente dem. Sådan var det også for apostelen Paulus. Han fremstår som den energiske og brændende, som vil vinde så mange som muligt. Men sådan var det generelt ikke. Sandt nok taler Paulus om at vinde så mange som muligt. 1. Kor.9,19; men han arbejder ikke først og fremmest for at vinde så mange som muligt. Derimod satser han først og sidst på at være lydige mod Guds befaling. ”For vi prædiker ikke os selv, men Kristus Jesus som Herren og os selv som jeres tjenere for Jesu skyld”. 2. Kor 4,5-6. Her møder vi en virkelig tro på, at det er Gud, der virker. Se også Fil. 2,13. Og så fortsætter Paulus: ”... for at den overvældende kraft skal være Guds og ikke vores”. 2. Kor. 4,7.

Den, der forkynner dette er en *Karyx*. En Karyx er ikke en, der propagerer for en anskuelse. Han er en herold, en udråber, som er udsendt af kongerne Konge. Det, som han forkynner, er det, som han er sendt for at forkynne. En herolds budskab er ikke anonymt; det er tvært imod et virkeligt budskab, for så vidt det kommer fra kongerne Konge, fra ham, som alene kan frelse, og som alene kan befordre dette *kærygma*. Det er ikke et menneskeligt, men et guddommeligt budskab, som bæres frem af den levende tro og af lydighed mod den konge, som i Skriften kaldes den barmhjertige Gud.

Hugo Odeberg 1898 – 1973

Født i Dalarna. Teologisk kandidat 1921. Dr. Theol 1932. Professor i NT ved Lunds Universitet 1933 – 1964.

Nærværende artiklen er hentet fra bogen *Rannsakan* fra 1968

Redaktionen meddeler:

På grund af bortfaldet af portostøtte til visse tidsskrifter skal Budskabet fremover betale almindelig portosats for at sende bladet til abonnenterne. Det betyder, at det koster 6,50 kr for et blad under 100 gram. Vejer bladet mellem 100 og 250 gram koster det 12,50 kr. Derfor er redaktionen nu inde i overvejelser om, hvordan Budskabet skal se ud fremover. Indtil videre regner vi med at holde os under 100 gram pr. blad, dvs max 36 sider 5 gange årligt, og lade et sjette nummer få så mange sider som muligt indenfor 250 gram.

Farisæiske skurke!

Farisæerne er de største skurke i Det Nye Testamente. Og de mest utiltalende! Det tror jeg, at de fleste kristne vil være enige om.

Måske er vi uenige om dåbssyn, kirkesyn, Israels-syn og alkoholfri nadvervin. Men farisæernes skurke-status er der vist ikke meget uenighed om blandt kristne.

Jeg blev i hvert fald mindet om farisæernes status, da jeg for nylig modtog det pressemateriale, der blev rundsendt i forbindelse med Mel Gibsons film om Jesu lidelse. Filmselskabet beskriver nemlig i materialet filmens handling på denne måde:

»Filmen følger Jesus i de sidste foruroligende og skæbnetunge timer frem til hans korsfæstelse. Fra timerne efter Den Sidste Nadver, hvor Jesus forrådes af Judas, hvilket leder ham i armene på Farisæerne, hans deraf følgende pinsler under Pontius Pilatus frem til de aller-sidste minutter, hvor dødsdommen eksekveres, og Jesus nagles til korset.«

I det engelske referat af filmen fremtræder farisæernes skurkerolle endnu tydeligere. Her er det farisæerne, der beskylder Jesus for blasfemi foran det jødiske Råd og senere anklager ham

over for Pilatus.

Farisæerne var altså ikke blot hyklere, som vi plejer at sige. De var også Jesus-mordere.

Eller var de?

Hvis man læser beretningerne i evangelierne om ugen fra palmesøndag til påskesøndag, er farisæerne kun nævnt få gange. Og når det gælder den endegyldige beslutning om at dræbe Jesus, forhøret for Rådet, anklagerne over for Pilatus og selve gennemførelsen af korsfæstelsen, er farisæerne overhovedet ikke nævnt! Det er til gengæld ypperstepræsterne og deres parti, saddukæerne. Det var dem, og ikke farisæerne, der var drivkraften bag modstanden mod Jesus.

Og sådan fortsatte det i adskillige år efter langfredag. Apostlenes Gerninger fortæller om en del episoder, hvor der opstod strid mellem de Jesus-troende jøder og andre grupper i Israel. Men i alle de episoder, hvor farisæerne er nævnt, optræder de enten som neutrale eller som dem, der forsvare de jødekristne. Der er i Apostlenes Gerninger ikke ét eneste sted, hvor farisæerne som gruppe er med til at bekæmpe de

jøder, der tror på Jesus.

En undtagelse er der dog. Paulus. Han var farisæer og tilmed discipel af datidens mest fremtrædende farisæiske leder, nemlig Gamaliel. Og Paulus forfulgte de jødekristne. Men typisk for Apostlenes Gerninger understreges det, at Paulus på sin rejse til Damaskus for at arrestere jødekristne netop rejste som officiel udsending for ypperstepræsten – og ikke for Gamaliel og farisæerne!

En del farisæere kom faktisk til tro på Jesus (fx ApG 15,5). Men mange gjorde ikke. Og Jesus gjorde på nogle punkter skarpt op med det, som forskellige grupper af farisæere stod for.

Men når farisæerne i kristen tradition har fået tildelt rollen som Ny Testaments ærkeskurke, er det dybt uretfærdigt. Ja, faktisk i åbenlys strid med Bibelen.

Og det er jo egentlig tankevækkende! At vi bibeltro kan huse en så sejlivet og udbredt tradition som den om de farisæiske skurke, selv om den i den grad er i strid med Ny Testamente. Hvordan kan det være muligt?

Ole Andersen

Hvilken religion er det?

“Homoseksuelt samliv er ok. Registreret partnerskab er fint. Hvorvidt mand og kvinde vælger at leve sammen uden at være gift eller ej, er ikke afgørende. Sjælen får vi først ved fødslen, så derfor kan abort aldrig være mord. Der er ingen fortabelse. Helvede er kun noget, der hører denne jord til, og som vi selv skaber på denne jord.”

I det færøske fjersyn har vi i foråret 2004 kunnet følge en udsendelsesrække, der har været sendt på DR 2 under titlen ‘Tal med Gud’. Repræsentanter for forskellige religioner har været i studiet og har redegjort for og besvaret spørgsmål omkring, hvad deres religion sagde om forskellige emner. Egentlig kunne det have været spændende at fremlægge ovenstående udtalelser for en række afrikanske kirkeledere og spurgt dem: Hvilken religion tror I, at den person, der har sagt dette, repræsenterer? Mon nogen af dem ville have gættet på, at det var den evangelisk-lutherske kirke i Danmark, folkekirken?

I to af de ca. otte udsendelser, der i skrivende stund har været sendt på

Færøerne, har der været to folkekirkepræster i studiet samtidig. I den ene af disse udsendelser, syntes den ene af præsterne at kunne konstatere, at der var ikke blot nuancer i folkekirken, men flere religioner. Og selv den gode muslim kom på et tidspunkt med et forsigtigt pip om, at det vist ikke var alle kristne, der var enige i dét, som den gennemgående repræsentant for folkekirken – en kvindelige præst – fremførte.

Samtidig med, at denne udsendelsesrække er blevet vist i fjernsynet, har jeg haft fornøjelsen af at læse Finn Aa. Rønnes disputats ‘Kontinuitet og forandring. Opkomsten og udviklingen af protestantisk kristendom i Kambaataa-Hadiyya, Etiopien 1928 til 1974’. Læsningen rejste et spørgsmål i mit sind, som jeg hermed giver videre: Hvordan ville vi på missionsmarken forholde os til en kirke, der førte en sådan lære? Der er jo ikke tale om et enkeltstående tilfælde, som folkekirken selv vil tage hånd om. Er der en troværdig sammenhæng mellem det, vi gør og opfordrer til på missionsmarken, og det, vi gør

og opfordrer til i vores eget hjemland?

Mon ikke Hans Olav Okkels har ret, når han i ‘Kirkelig Information’ Nr. 1 2004 skriver: “Meget tyder på, at vi går ind i en periode, hvor kristne fra Afrika må hjælpe de vesteuropæriske kirke at bevare troen og de bibelske ordninger.”

Den Tanzanianske anglikanske biskop Kapinga har ifølge samme nummer af ‘Kirkelig Information’ begrundet deres brud med Episkopalkirken i USA (EC USA) med følgende ord: “Ved ordination af kvinder forlod EC-USA den katolske fold af kirken (dvs. den blev sekterisk i forhold til almen kristen lære). Ved bispevielsen af Gene Robinson (der lever i et homoseksuelt forhold) forlod EC-USA den kristne religion.” (De indskudte forklaringer i citatet mine).

Det bliver spændende i de kommende år at lære Tanzaniansk kirkeliv at kende ved selvsyn.

Peter O. K. Olofson

Udgivet af:
Luthersk Missionsforening
Industrivænget 40
3400 Hillerød
Bladnr. 12492

Returneres ved varig adresseændring

